

**HOTUBA YA WAZIRI WA MAMBO YA
NDANI YA NCHI MHE. GEORGE BONIFACE
SIMBACHAWENE (MB.), AKIWASILISHA
BUNGENI MAKADIRIO YA MAPATO
NA MATUMIZI YA FEDHA KWA
MWAKA 2020/21**

ORODHA YA VIFUPISHO

AU	African Union
CCM	Chama Cha Mapinduzi
Dkt	Dokta
EAC	East African Community
EAPCCO	Eastern African Police Chief Cooperation Organisation
EU	European Union
GePG	Government Electronic Payment Gateway
GGML	Geita Gold Mine Limited
HAART	Awareness Against Human Trafficking
IOM	International Organisation for Migration
KPF	Kingolwira Prison Farm
Mb	Mbunge
MONUSCO	United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of Congo
NIDA	National Identification Authority
PCS	Prisons Corporation Sole
RECSA	Regional Centre for Small Arms
SADC	Southern African Development Community
SAPCCO	Southern Africa Police Chiefs Cooperation Organization
SAR	Semi Automatic Rifle
SMG	Sub Machine Gun
TAKUKURU	Taasisi ya Kupambana na Kuzuia Rushwa
TANESCO	Tanzania Electric Supply Company Limited

TATC	Tanzania Automotive Technology Centre
TEHAMA	Teknolojia ya Habari na Mawasiliano
TPFCS	Tanzania Police Force Corporation Sole
TRA	Tanzania Revenue Authority
UAE	United Arab Emirates
UN	United Nation
UNAMID	United Nations Mission in Darfur
UNFPA	United Nations Population Fund
UNHCR	United Nations High Commission for Refugees
UNISFA	United Nations Interim Security Force for Abyei
UNMISS	United Nations Mission in South Sudan
WFP	World Food Programme

**HOTUBA YA WAZIRI WA MAMBO YA
NDANI YA NCHI MHE. GEORGE BONIFACE
SIMBACHAWENE (Mb.), AKIWASILISHA
BUNGENI MAKADIRIO YA MAPATO
NA MATUMIZI KWA MWAKA 2020/21**

A. UTANGULIZI

1. ***Mheshimiwa Spika***, naomba kutoa hoja kwamba, Bunge lako Tukufu sasa lipokee na kujadili Taarifa ya Utekelezaji ya Mwaka 2019/20 na kupitisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa Mwaka 2020/21.

2. ***Mheshimiwa Spika***, nianze kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu, mwingi wa rehema kwa kuniwezesha kuwasilisha Hotuba hii muhimu mbele ya Bunge lako Tukufu. Aidha, kwa namna ya kipekee kabisa namshukuru Mhe. Dkt. John Pombe Joseph Magufuli, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kunitiua kuwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi kuanzia tarehe 23 Januari, 2020.

3. ***Mheshimiwa Spika***, kwa dhati nampongeza Mhe. Rais kwa namna anavyoiongoza Serikali ya Awamu ya Tano inayosimamia utekelezaji wa Ilani ya uchaguzi ya Chama cha Mapinduzi (CCM) ya mwaka 2015 - 2020, ambapo mafanikio mengi yamepatikana katika sekta mbalimbali. Mafanikio hayo yameendelea kuitangaza nchi yetu siyo tu katika Bara la Afrika bali Duniani kote. Ni wazi kuwa mafanikio hayo yamepatikana kwa kuendelea kuwepo kwa amani na utulivu nchini kupitia utendaji mzuri wa Vyombo vya Ulinzi na Usalama.

4. ***Mheshimiwa Spika***, ninaomba nitoe Rai kwa wananchi na Waheshimiwa Wabunge wote bila kujali itikadi za aina yoyote, **tuendeleo kuyaenzi mafanikio haya makubwa na kuendelea kushirikiana kwa pamoja katika kuchangia maendeleo ya kiuchumi na kijamii nchini.**

5. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, nitumie fursa hii kuwapongeza na kuwashukuru Viongozi Wakuu wa Kitaifa, ambao ni Makamu wa Rais, Mhe. Samia Suluhu Hassan pamoja na Rais wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dkt. Ali Mohamed Shein kwa hekima kubwa katika kumsaidia Mhe. Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kuongoza nchi yetu.
6. **Mheshimiwa Spika**, pia, nimshukuru na kumpongeza Waziri Mkuu, Mhe. Kassim Majaliwa Majaliwa (Mb.) kwani amekuwa mstari wa mbele katika kusimamia na kufuatilia utekelezaji wa Ilani ya CCM na maelekezo mbalimbali ya Mhe. Rais pamoja na kusimamia vema shughuli za Serikali ndani ya Bunge.
7. **Mheshimiwa Spika**, ninakushukuru wewe binafsi, Naibu Spika, Wenyeviti wa Bunge, Wenyeviti wa Kamati za Kudumu za Bunge, akiwemo Kaimu Mwenyekiti wa Kamati ya

Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama Mhe. Salum Mwinyi Rehani (Mb.) na Wajumbe wa Kamati hiyo. Kamati hii imefanya kazi nzuri na kutoa ushauri wa kuboresha mambo mbalimbali ikiwemo kupitia na kuchambua Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa mwaka 2020/21.

B. UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU NA KAZI ZA WIZARA KATIKA MWAKA 2019/20 NA MALENGO YA MPANGO NA BAJETI KWA MWAKA 2020/21

Mapitio ya Mapato na Matumizi ya Fedha kwa Mwaka 2019/20

8. *Mheshimiwa Spika*, katika mwaka 2019/20 Wizara iliidhinishiwa bajeti ya jumla ya **Shilingi 921,247,033,279** kati ya fedha hizo **Shilingi 517,040,341,000** ni kwa ajili ya Mishahara, **Shilingi 372,268,278,000** ni za Matumizi Mengineyo na **Shilingi 31,938,414,279** ni fedha za Miradi ya Maendeleo. Kati ya fedha za maendeleo

Shilingi 21,500,000,000 zilikuwa ni fedha za ndani na **Shilingi 10,438,414,279** zilikuwa ni fedha za nje.

9. **Mheshimiwa Spika**, hadi kufikia mwezi Machi, 2020 fedha zilizopokelewa ni jumla ya **Shilingi 731,555,762,841.15**. Kati ya fedha hizo, **Shilingi 7,915,138,039.76** zilikuwa ni kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo, **Shilingi 373,614,129,528.65** ni Mishahara na **Shilingi 350,026,495,272.74** zilikuwa ni kwa ajili ya Matumizi Mengineyo.
10. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2019/20 Wizara ilikuwa na lengo la kukusanya mapato ya **Shilingi 471,893,927,000**. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020 jumla ya **Shilingi 248,408,973,341.17** zilikuwa zimekusanywa sawa na **asilimia 53** ya lengo. Miongoni mwa sababu ya kushuka kwa ukusanyaji wa mapato ni upungufu wa vitendea kazi, hususan magari na pikipiki kwa ajili ya ufuatiliaji wa mapato yanayotokana

na shughuli za uhamiaji, ambazo zinachangia asilia 70 ya mapato yote yanayokusanywa na Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi.

11. **Mheshimiwa Spika**, katika kuhakikisha kuwa ukusanyaji wa mapato kutokana na shughuli za uhamiaji unaimarishwa, Serikali imeongeza fedha za Matumizi Mengineyo za Idara ya Uhamiaji kutoka **Shilingi 5,637,492,000** mwaka 2019/20 hadi **Shilingi 7,644,400,000** mwaka 2020/21. Kati ya fedha hizo **Shilingi 1,176,000,000** zitatumika kwa ajili ya kununua magari sita (6) na pikipiki 20.

Mafanikio ya Wizara

12. **Mheshimiwa Spika**, katika kutekeleza majukumu yake Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi imepata mafanikio mbalimbali ikiwa ni pamoja na: kusajiliwa na kutambuliwa kwa watu 2,478,448 na hivyo kufanya jumla ya watu wote waliosajiliwa katika mfumo wa Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa (NIDA)

kufikia 21,823,026; kuwarejesha kwa hiari yao Wakimbizi 9,875 wa Burundi; kupunguza msongamano magerezani kwa kuwezesha wafungwa 2,973 kutumikia vifungo vyao nje ya magereza; kuokoa na kuwapa misaada wahanga 196 wa usafirishaji haramu wa binadamu; na kutolewa kwa pasipoti na hati nyingine za safari 395,903 kwa Watanzania waliotaka kusafiri nje ya nchi kwa madhumuni mbalimbali.

13. **Mheshimiwa Spika**, mafanikio mengine ni kukamilika kwa nyumba 431 za makazi ya Maafisa na Askari wa Jeshi la Polisi katika mikoa mbalimbali nchini; kukamilika kwa ujenzi wa maghorofa 12 katika Gereza Ukonga yenye uwezo wa kuchukua familia 172 za Askari Magereza; kukamilika kwa ujenzi wa Ofisi ya Idara ya Upelelezi wa Makosa ya Jinai Jijini Dodoma; na kukamilika kwa ujenzi wa Jengo la Ofisi ya Makao Makuu ya Jeshi la Zimamoto na Uokoaji Jijini Dodoma.

14. **Mheshimiwa Spika**, Wizara pia imefanikiwa kuwapandisha vyeo Maafisa, Wakaguzi na Askari 2,406 wa Jeshi la Polisi, 3,702 wa Jeshi la Magereza, 169 wa Jeshi la Zimamoto na Uokoaji na 815 wa Idara ya Uhamiaji. Aidha, mafunzo mbalimbali yametolewa ndani na nje ya nchi. Jumla ya Maafisa, Wakaguzi, Askari na Watumishi Raia 5,470 wa Jeshi la Polisi; 1,593 wa Jeshi la Magereza, 372 wa Jeshi la Zimamoto na Uokoaji na 838 wa Idara ya Uhamiaji.

Maeneo ya Kipaumbele kwa Mwaka 2020/21

15. **Mheshimiwa Spika**, maeneo ya vipaumbele ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa mwaka 2020/21 ni pamoja na: kudumisha usalama wa raia na mali zao; kuhakikisha uchaguzi mkuu unafanyika kwa amani na utulivu; kutoa mafunzo kwa Maafisa, Askari na Watumishi Raia na kuwapandisha vyeo katika ngazi mbalimbali; kununua vitendea

kazi muhimu hususan magari; kuendelea na ujenzi wa makazi ya Askari na ofisi ikiwemo kuanza ujenzi wa Makao Makuu ya Jeshi la Magereza Jijini Dodoma.

16. **Mheshimiwa Spika**, maeneo mengine ya kipaumbele ni: kuendelea na usajili na utambuzi kwa lengo la kufikia idadi ya wananchi 27,796,983; kuandaa Sera ya Taifa ya Zimamoto na Uokoaji na Sera ya Taifa ya Uhamiaji na Uraia; kufanya marekebisho ya Sheria ya Usajili wa Jumuiya, Sheria ya Zimamoto na Uokoaji na Sheria ya Uraia; kuendelea kupunguza msongamano magerezani kupitia taratibu na Sheria mbalimbali; kuendelea kutekeleza Mkakati wa Kujitosheleza kwa Chakula wa Jeshi la Magereza; na kusimamia utekelezaji wa shughuli zinazofanywa na mashirika ya uzalishaji mali ya Jeshi la Polisi na Magereza ili yatimize malengo ya uanzishwaji wake.

JESHI LA POLISI

Hali ya Usalama Nchini

17. ***Mheshimiwa Spika***, Jeshi la Polisi lina jukumu la kuhakikisha usalama wa watu na mali zao. Katika kutekeleza jukumu hili Jeshi la Polisi hushirikiana na jamii na wadau wengine ili kuhakikisha uhalifu wa aina zote unadhibitiwa. Ushirikiano huu umewezesha nchi yetu kuendelea kuwa katika hali ya amani na utulivu.

18. ***Mheshimiwa Spika***, uhalifu wa makosa makubwa ya jinai yanayojumuisha makosa dhidi ya binadamu, maadili ya jamii na kuwania mali umepungua. Takwimu zinaonesha kuwa katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya makosa makubwa ya jinai 44,277 yaliripotiwa katika Vituo vya Polisi nchini ikilinganishwa na makosa 45,574 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2018/19, ambapo makosa 1,297 yamepungua sawa na **asilimia 2.8**.

19. **Mheshimiwa Spika**, kati ya makosa makubwa ya jinai 44,227 yaliyoripotiwa kwa kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya kesi 12,736 upelelezi wake ulikamilika na watuhumiwa walifikishwa mahakamani ambapo kesi 2,783 zilishinda, kesi 478 zilishindwa, kesi 113 ziliondolewa, kesi 9,362 bado zipo mahakamani. Aidha, kesi 2,476 hazikufikishwa mahakamani zilifungwa katika Vituo vya Polisi.
20. **Mheshimiwa Spika**, kesi 29,062 zipo katika hatua mbalimbali za upelelezi katika Vituo vya Polisi. Miongoni mwa kesi hizo kuna kesi kubwa zenye mahabusu 1,819 ikilinganishwa na kesi kubwa zenye mahabusu 5,788 kwa mwaka 2018/19. Hivyo, jumla ya kesi kubwa zenye mahabusu 3,969 zimepungua sawa na **asilimia 68.5**.
21. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2018/19 kesi kubwa zenye mahabusu 5,788 ikilinganishwa na kesi kubwa zenye mahabusu

1,819 kuanzia Julai, 2019 hadi mwezi Machi, 2020. Hivyo, jumla ya kesi kubwa zenye mahabusu 3,969 zimepungua sawa na **asilimia 68.5.**

22. **Mheshimiwa Spika**, katika kuhakikisha kesi zinapelelezwa kwa haraka, Jeshi la Polisi katika mwaka 2020/21 litaendelea kutoa mafunzo kwa wapelelezi, kuongeza idadi ya wapelelezi kwa kuangalia ikama ya Askari waliopo pamoja na kuongeza vitendea kazi vya kisasa.
23. **Mheshimiwa Spika**, ili kukamilisha usajili wa Maabara ya Uchunguzi wa Vinasaba (DNA), Kemikali na Sumu, Jeshi limewapeleka mafunzoni watumishi 15 katika masuala ya uendeshaji wa Maabara. Kati ya hao, tisa (9) ni Maafisa wa Jeshi la Polisi na sita (6) ni watumishi raia. Mafunzo ya ndani yalitolewa na Ofisi ya Mkemia Mkuu wa Serikali. Pia, *Standard Operating Procedures* mpya za Maabara husika zimeandaliwa na zimeanza kutumika.

24. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, Maabara inahitaji kuwa na vyumba vikubwa vya kutosha kwa ajili ya uchunguzi (*Sorting Screening, Extraction Amplification and Detection Rooms*). Utaratibu unaendelea kwa ajili ya kuboresha miundombinu ya maabara ili ifanye kazi kwa ufanisi zaidi.
25. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Wizara kupitia Jeshi la Polisi itaongeza vitendea kazi vya Maabara zote za Uchunguzi wa Kisayansi vikiwemo mitambo, magari, vitendanishi (*Reagents*), vifaa vya ukaguzi wa matukio (*Crime scene Kits*), vifaa vya kujikinga, pamoja na vifaa viwezesaji. Aidha, mafunzo ya ndani na nje ya nchi yatatolewa kwa ajili ya kuwajengea uwezo watendaji wa maabara ili kuendana na mabadiliko ya sayansi na teknolojia.

Operesheni za Polisi za Kitaifa na Kimataifa za Kupambana na Uhalifu

26. **Mheshimiwa Spika**, matukio ya uzagaaji wa silaha za moto hapa nchini yamekuwa ni kichocheo kikubwa cha uhalifu, hususan katika mikoa iliyopo pembezoni mwa nchi na ile inayozunguka hifadhi za Taifa. Sababu kubwa zinazochangia kuongezeka kwa matukio hayo ni wahamiaji haramu wanaoingia nchini wakiwa na silaha pamoja na uwindaji haramu unaoshawishi watu kujitengenezea silaha za kienyeji. Ili kukabiliana na tatizo hili Jeshi la Polisi limeendelea na mikakati mbalimbali pamoja na kuishirikisha jamii katika kutoa taarifa, kutumia taarifa za ki-intelijensia na kufanya operesheni maalum.
27. **Mheshimiwa Spika**, katika kudhibiti uhalifu wa matumizi ya silaha, operesheni mbalimbali zimefanyika hapa nchini, ambapo silaha za aina mbalimbali 211 na risasi 531 zilikamatwa katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi,

2020 ikilinganishwa na silaha 351 na risasi 4,844 zilizokamatwa kipindi kama hicho mwaka 2018/19. Silaha zilizokamatwa ni AK 47 (24), Shotgun (19), Rifle (8), Pistol (14), Uzigun (1), G3 (1) na Magobole (144). Kupitia operesheni hizo, jumla ya watuhumiwa 156 walikamatwa na kufikishwa mahakamani na kesi zao zinaendelea.

28. ***Mheshimiwa Spika***, vilevile, Jeshi la Polisi kwa kushirikiana na Vyombo Vingine vya Dola lilifanikiwa kukamata nyara za Serikali 1,963 za aina mbalimbali. Nyara zote zilizokamatwa zilikuwa na uzito wa kilo 21,314 na gramu 457 zikiwa na thamani ya **Shilingi 3,973,405,567**. Makosa hayo yalikusisha watuhumiwa 997, kati yao wanaume 926 na wanawake 71. Watuhumiwa wote walifikishwa mahakamani na kesi zao zipo kwenye hatua mbalimbali.
29. ***Mheshimiwa Spika***, katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 Jeshi la Polisi kwa

kushirikiana na Idara na Taasisi mbalimbali za Serikali pamoja na Nchi Wanachama wa Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC) na Jumuiya ya Afrika Mashariki (EAC) lilifanya operesheni iitwayo Usalama VI nchi nzima. Katika operesheni hiyo, pikipiki 6 na magari 10 yaliyobainika kuwa ni ya wizi yalikamatwa. Vilevile, vitu mbalimbali vilikamatwa vikiwemo: madini aina ya Carbon Kilo 275.6; dawa za kulevya aina ya *Heroine* kete 160, *Cocaine* kete 13, Bhangi kilo 98.33 na Mirungi kilo 50.2. Jumla ya watuhimiwa 187 walikamatwa katika operesheni hiyo.

Hali ya Usalama Barabarani

30. ***Mheshimiwa Spika***, hali ya usalama barabarani imeendelea kuimarika kutokana na mikakati mbalimbali ya kudhibiti ajali iliyowekwa na Jeshi la Polisi. Hii inadhihirisha kuwa utii wa Sheria bila shuruti umeongezeka kwa madereva na makundi mengine ya watumiaji wa barabara hali iliyosababisha

kupungua kwa matukio ya ajali, vifo na majeruhi.

31. **Mheshimiwa Spika**, takwimu zinaonesha matukio makubwa ya ajali za barabarani 1,920 yaliripotiwa kwa kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 ikilinganishwa na matukio 2,593 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hicho kwa mwaka 2018/19. Hivyo, matukio 673 yamepungua sawa na **asilimia 26**. Aidha, ajali zilizosababisha vifo zilikuwa 850 ikilinganishwa na ajali 941 zilizotokea katika kipindi kama hicho mwaka 2018/19.
32. **Mheshimiwa Spika**, watu waliopoteza maisha kwa ajali za barabarani hadi kufikia mwezi Machi, 2020 walikuwa 1,084 ikilinganishwa na watu 1,216 mwaka 2018/19 sawa na **asilimia 11**. Vilevile, watu waliojeruhiwa katika ajali za barabarani walipungua kutoka 2,639 mwaka 2018/19 hadi 2,129 mwaka 2019/20 sawa na **asilimia 19.3**.

33. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi limeanzisha Kampeni ya “Utatu” inayohusisha Jeshi la Polisi, Taasisi ya Kupambana na Kuzuia Rushwa (TAKUKURU) na Jamii inayolenga kudhibiti vitendo vya rushwa na kuongeza uadilifu wa Askari wa usalama barabarani. Vilevile, elimu kwa jamii imetolewa kwa njia mbalimbali juu ya matumizi sahihi ya barabara na madhara yatokanayo na kutotii Sheria za Usalama Barabarani.
34. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi kupitia Kikosi cha Usalama Barabarani liliendesha operesheni mbalimbali za kusimamia Sheria za Usalama Barabarani. Kupitia operesheni hizo hatua kali zilichukuliwa kwa madereva waliokamatwa kwa makosa hatarishi kama vile ulevi, mwendo kasi, uendes haji wa hatari na wanaosababisha ajali za vifo kwa kuwafungia leseni na kuwapeleka mahakamani.
35. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 madereva 189

walifungwa leseni wakiwemo madereva wa magari madogo ya binafsi 72, magari ya Serikali 8, magari ya abiria 83 na magari ya mizigo 26. Aidha, mapendekezo ya marekebisho ya Sheria ya Usalama Barabarani yanasubiri ridhaa ya Serikali na baada ya hatua hiyo muswada husika utawasilishwa Bungeni.

36. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Wizara kupitia Baraza la Taifa la Usalama Barabarani na Jeshi la Polisi itaendelea kudhibiti ajali za barabarani kwa kushirikiana na wadau mbalimbali ikiwemo Mamlaka ya Udhibiti wa Usafiri Ardhini na Mabalazi wa Usalama Barabarani. Vilevile, Baraza na Jeshi la Polisi wataendelea kutoa elimu kwa umma juu ya matumizi sahihi ya barabara na utii wa Sheria bila shuruti ili kuhakikisha barabara na watumiaji wanakuwa salama muda wote.

Mafunzo na Ajira katika Jeshi la Polisi

37. **Mheshimiwa Spika**, mafunzo yametolewa ndani na nje ya nchi ili kuimarisha utendaji

kazi wa watumishi wa Jeshi la Polisi. Jumla ya Maafisa, Wakaguzi, Askari na Watumishi Raia 5,470 wamepata mafunzo mbalimbali, kati ya hao 5,461 walipata mafunzo ndani ya nchi na 9 walipata mafunzo nje ya nchi. Aidha, Wakaguzi na Askari 1,821 wamepata mafunzo ya upandishwaji vyeo katika ngazi mbalimbali. Idadi hiyo ni kwa kipindi cha kuanzia Julai, 2019 hadi Machi, 2020.

38. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2020/21 Jeshi la Polisi kwa kushirikiana na wadau mbalimbali wa ndani na nje ya nchi limepanga kuendelea kutoa mafunzo mbalimbali kwa Maafisa, Wakaguzi na Askari 9,465 pamoja na Watumishi Raia 25. Kati ya hao 9,051 watapata mafunzo ndani ya nchi kupitia Vyuo vya Polisi na 414 nje ya nchi kwa udhamini wa taasisi na nchi mbalimbali. Aidha, Jeshi la Polisi linatarajia kuajiri Askari 2,725.

Miradi ya Ujenzi wa Makazi, Ofisi na Vituo vya Polisi

39. **Mheshimiwa Spika**, katika kuhakikisha Askari wanaishi katika mazingira bora, Jeshi la Polisi limekamilisha mradi wa ujenzi wa nyumba 400. Nyumba hizo zimejengwa katika mikoa mbalimbali Tanzania Bara na Zanzibar kwa gharama ya **Shilingi bilioni 10** zilizotolewa na Mhe. Rais wa Jamhuri wa Muungano wa Tanzania Dkt. John Pombe Joseph Magufuli. Mhe. Rais alizindua nyumba hizo katika Mkoa wa Geita tarehe 15 Julai, 2019 na Dodoma tarehe 22 Novemba, 2019 katika eneo la Nzuguni.
40. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, katika kuunga mkono juhudi za Mhe. Rais, wadau mbalimbali walijitokeza kuchangia ujenzi wa nyumba nyingine 31 ambazo zimekamilika. Nyumba hizi zipo katika mikoa ya Lindi mbili (2), Manyara mbili (2), Mbeya nne (4), Morogoro tatu (3), Mtwara mbili (2), Mwanza sita (6),

Pwani sita (6), Simiyu nne (4), Shinyanga moja (1) pamoja na Songwe moja (1) na zilizengwa kwa utaratibu wa Nguvu Kazi (*Force Account*).

41. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi kwa kutumia Mfuko wa Tuzo na Tozo limekamilisha ujenzi wa nyumba 31 za kuishi Askari mkoani Dodoma. Nyumba 30 zimejengwa eneo la Medeli East na nyumba moja (1) ya kuishi Inspekta Jenerali wa Polisi imejengwa eneo la Uzunguni. Pia, kwa kutumia mfuko huo Jeshi la Polisi limekamilisha ujenzi wa ofisi ya Idara ya Upelelezi wa Makosa ya Jinai Jijini Dodoma.
42. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, Jeshi la Polisi limekamilisha ujenzi wa majengo mawili (2) ya ghorofa tatu (3) kila moja ya kuishi familia 12 za Askari mjini Musoma mkoani Mara. Aidha, kazi za umaliziaji wa majengo mawili (2) ya kuhudumia familia 24 za Askari eneo la Mabatini Jijini Mwanza zinaendelea.

43. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi kwa upande wa Zanzibar pia limeendelea kushirikiana na wadau katika ujenzi wa nyumba za makazi ya Askari. Katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 Jeshi limeendelea na ujenzi wa nyumba nne (4) Kaskazini Pemba na nyumba mbili (2) Kusini Pemba ambazo zimeezekwa na kazi za umaliziaji zinaendelea.
44. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, Jeshi la Polisi linaendelea na ujenzi wa nyumba tatu (3) za kuishi familia sita (6) za Askari ambazo zipo katika hatua mbalimbali katika maeneo ya: Mitwelo mkoani Lindi moja (1); Kisaki mkoani Morogoro moja (1); na Mtambaswala Mkoani Mtwara moja (1). Aidha, ukarabati wa nyumba tano (5) za kuishi familia 10 za Askari Mjini Morogoro umekamilika.
45. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi hicho pia Jeshi limeendelea na ujenzi wa vituo vitatu (3) vya Polisi Daraja "C". Vituo hivyo vinajengwa katika maeneo ya Kisaki Mkoa wa Morogoro,

Lizaboni Mkoa wa Ruvuma na Majohe Mkoa wa Dar es Salaam. Vilevile, Kituo cha Polisi Nungwi Daraja "C" kilichopo Kaskazini Unguja kimejengwa upya. **Ni matarajio ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kuwa wadau wataendelea kusaidia ujenzi wa nyumba za kuishi Askari, Vituo vya Polisi na ofisi ili kupambana na uhalifu kikamilifu.**

46. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi kwa kushirikiana na UN – Women, UNFPA na UNICEF kwa kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 limejenga ofisi 11 kwa ajili ya matumizi ya Ofisi ya Dawati la Jinsia. Ofisi hizo ni Kawe (Dar es Salaam), Bunda, Butiama, Kiabakari na Serengeti (Mara), Buhigwe, Kakonko, Kibondo, Kigoma Mjini, Manyovu na Uvinza (Kigoma). Kati ya ofisi hizo, ofisi nane (8) zimezinduliwa na ofisi tatu (3) za Buhigwe, Manyovu na Uvinza uzinduzi utafanyika hivi karibuni. Aidha, ili kuendana na ujenzi wa Ofisi ya Dawati la Jinsia, UNFPA imejenga

Kituo cha Polisi Buhigwe Daraja "C" kilichopo Mkoa wa Kigoma.

Miradi ya Kipaumbele kwa mwaka 2020/21

47. ***Mheshimiwa Spika***, Jeshi la Polisi limepanga kutekeleza miradi minne (4) ya kipaumbele ambayo ni: kumalizia ujenzi wa Kituo cha Polisi Mkokotoni (Kaskazini Unguja) utakaogharimu **Shilingi 500,000,000**; ujenzi wa nyumba za makazi ya Askari Buyekera (Kagera) unaokadiriwa kugharimu **Shilingi 1,400,000,000**; kukamilisha ujenzi wa Kituo cha Polisi Mbalizi (Mbeya) kwa gharama ya **Shilingi 50,000,000**; na kukamilisha ujenzi wa nyumba nne (4) zenye uwezo wa kuhudumia familia nane (8) za Askari wilayani Meatu (Simiyu) kwa gharama ya **Shilingi 50,000,000**.
48. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2020/21 Jeshi la Polisi litaendelea kushirikiana na wadau katika ujenzi wa nyumba nane (8)

Kaskazini Pemba na 12 Kusini Pemba. Aidha, Jeshi kwa kushirikiana na wadau litakamilisha ujenzi wa nyumba ya kuishi Mkuu wa Polisi Wilaya ya Tabora, nyumba ya kuishi Mkuu wa Kituo cha Polisi Wilaya ya Uyui, ujenzi wa vituo viwili (2) vya Polisi Daraja 'C' Wilaya ya Sikonge (Tabora) na Wilaya ya Tanganyika (Katavi).

49. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, Mgodini wa Uchimbaji wa Madini ya Dhahabu wa Geita (GGML) utajenga nyumba tano (5) zenye uwezo wa kuhudumia familia 10 za Askari. Pia, Mgodini huo utanza ujenzi wa Ofisi ya Kamanda wa Polisi Mkoa wa Geita ikiwa ni utekelezaji wa makubaliano ya ushirikiano kati ya Jeshi la Polisi na mgodini huo.

Ukarabati wa Chuo cha Taaluma ya Polisi Dar es Salaam

50. **Mheshimiwa Spika**, ukarabati wa Chuo cha Taaluma ya Polisi Dar es Salaam umekamilika kwa gharama ya **Shilingi 700,000,000**

zilizotolewa na Mhe. Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Dkt. John Pombe Joseph Magufuli. Kazi zilizofanyika ni ujenzi wa bweni la ghorofa tatu la kuishi wanafunzi 180, jengo la ghorofa moja kwa ajili ya madarasa ya wanafunzi 140, ofisi za walimu na stoo moja ya kuhifadhia vifaa mbalimbali. Kazi hizo zimefanyika kwa utaratibu wa *Force Account*.

Kuongeza Rasilimali Fedha katika Jeshi la Polisi

51. **Mheshimiwa Spika**, naishukuru Serikali kwa kulipatia Jeshi la Polisi fedha kiasi cha **Shilingi 71,070,773,423** nje ya bajeti, ambapo **Shilingi 69,570,773,423** zimetumika kulipa deni la wazabuni na watoa huduma, kugharamia mikutano ya *Eastern Africa Police Chiefs Co-operation Organization* (EAPCCO) na **Shilingi 1,000,000,000** zitatumika katika shughuli za operesheni za Jeshi la Polisi.

52. **Mheshimiwa Spika**, Serikali pia imelipa jumla ya **Shilingi 457,800,000** zikiwa ni fidia kwa Askari 85 walioumia wakiwa kazini pamoja na wasimamizi wa mirathi kwa Askari nane (8) waliopoteza maisha wakati wakitekeleza majukumu ya Jeshi. Fedha hizo zimelipwa kupitia Mfuko wa Tuzo na Tozo.

Upatikanaji wa Vitendea Kazi kwa Jeshi la Polisi

53. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imepata gari moja (1) kutoka Ofisi ya Rais Ikulu na pia inaendelea kushirikiana na wadau mbalimbali katika kulipatia Jeshi la Polisi vitendea kazi. Katika kipindi cha Julai 2019 hadi Machi, 2020, Jeshi limepata msaada wa magari 19. Magari hayo yaliyotolewa na Kamati ya Usalama Barabarani magari manne (4), Ubalози wa Ujerumani mawili (2), Mamlaka ya Mapato Tanzania (Tanzania Revenue Authority – TRA) sita (6), Ubalози wa Marekani matano (5) na watu binafsi mawili

(2). Aidha, Jeshi limepokea pikipiki 24 kutoka kwa wadau mbalimbali. Vyombo hivyo vya usafiri vimesaidia kuimarisha utoaji huduma kwa wananchi.

Kushiriki katika Kuimarisha Ulinzi na Amani katika Nchi Mbalimbali

54. ***Mheshimiwa Spika***, Jeshi la Polisi linaendelea kushirikiana na Umoja wa Mataifa (UN) na Umoja wa Afrika (AU) katika kupeleka Askari kushiriki katika kuimarisha ulinzi na amani kwenye nchi mbalimbali. Ushirikiano huu unawezesha Jeshi la Polisi kupata uzoefu na mbinu za kisasa za ulinzi wa amani.

55. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka wa fedha 2019/20 jumla ya Maafisa, Wakaguzi na Askari 54 wamepelekwa kushiriki ulinzi wa amani katika nchi zifuatazo: Sudan (*United Nations Mission in Darfur – UNAMID*) Askari 20; Sudan Kusini (*United Nations Mission in South Sudan – UNMISS*) 16; Sudan –

Abyei (*United Nations Interim Security Force for Abyei – UNISFA*) tisa (9); Jamhuri ya Kidemokrasia ya Congo (*United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of Congo – MONUSCO*) watano (5); na Maafisa wanne (4) wanafanya kazi kwa muda maalum (*Secondment*) UN ambapo Abyei – Sudan (2), Ethiopia mmoja (1) pamoja na Sudan – Khartoum mmoja (1).

56. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi limeendelea kushiriki kwenye Jumuiya za Polisi za Kikanda na Kimataifa (*EAPCCO* na *SAPCCO*). Katika mwaka 2019/20 Jeshi lilikuwa mwenyeji wa Mkutano Mkuu wa Mwaka wa Shirikisho la Wakuu wa Majeshi ya Polisi Ukanda wa Afrika Mashariki (*EAPCCO*) uliofanyika Jijini Arusha kuanzia tarehe 22 hadi 25 Septemba, 2019.
57. **Mheshimiwa Spika**, malengo ya Mkutano wa EAPCCO yalikuwa ni: kuimarisha ushirikiano wa pamoja baina ya wanachama katika kupambana na uhalifu unaovuka mipaka;

kutathmini na kupitisha utekelezaji wa maazimio ya pamoja katika kupambana na kupeleleza makosa yote yanayovuka mipaka (wizi wa magari, ugaidi na usafirishaji haramu wa binadamu); na nchi wanachama kuwa na operesheni na mafunzo ya pamoja kwa lengo la kupambana na uhalifu unaovuka mipaka.

Usimamizi wa Nidhamu katika Jeshi la Polisi

58. ***Mheshimiwa Spika***, Jeshi la Polisi linaendelea kuwatambua Maafisa, Wakaguzi, Askari na Watumishi Raia wanaotekeleza majukumu yao kwa nidhamu na ufanisi kwa kuwapa tuzo na zawadi. Katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya Askari 84 walipewa tuzo na zawadi kwa utendaji mzuri na kuliletea sifa Jeshi la Polisi katika nyanja mbalimbali. Kati ya hao, Askari wanne (4) walipewa barua za pongezi, 56 walipewa vyeti na 24 walipandishwa vyeo mbalimbali.

59. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, Jeshi la Polisi limechukua hatua za kinidhamu kwa Maafisa, Wakaguzi na Askari waliokiuka Sheria ya Maadili ya Jeshi la Polisi. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020 jumla ya watumishi wa Jeshi la Polisi 410 wa vyeo mbalimbali wamechukuliwa hatua za kinidhamu. Kati ya hao, Maafisa, Wakaguzi na Askari 78 wamefukuzwa kazi na 332 wamechukulia hatua na Mamlaka zao za kinidhamu ikiwemo kupewa barua ya onyo, barua ya tahadhari na kukatwa mshahara.
60. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Wizara itaendelea kusimamia maadili na kuchukua hatua za kinidhamu kwa Askari watakaokwenda kinyume na mwenendo mwema wa Jeshi la Polisi. Aidha, Askari watakaofanya kazi kwa ubora na uadilifu wataendelea kutambuliwa na kupongezwa kwa namna mbalimbali.

SHIRIKA LA UZALISHAJI MALI LA JESHI LA POLISI

61. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi kupitia Shirika lake la Uzalishaji Mali (Tanzania Police Force Corporation Sole - TPFCS) linaendelea kujiimarisha kwa kufanya shughuli mbalimbali za uzalishaji mapato. Katika mwaka 2019/20 Shirika lilianza kutoa mafunzo ya umahiri wa utunzaji na matumizi ya silaha za moto za kiraia kwa majaribio katika Jiji la Dar es Salaam. Mafunzo hayo yalitolewa kwa Askari wa Kampuni Binafsi za ulinzi kuanzia mwezi Agosti, 2019. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020 jumla ya Askari 972 wa Kampuni hizo walipata mafunzo hayo.
62. **Mheshimiwa Spika**, Shirika linakamilisha taratibu za kutoa mafunzo hayo nchi nzima kwa kuandaa miundombinu wezeshi pamoja na kukamilisha mfumo wa TEHAMA utakaotumika kuratibu mafunzo hayo nchini. **Hivyo, nichukue fursa hii kuwataka Wamiliki na Watumiaji wote wa silaha**

za moto za kiraia nchini kuwasiliana na Makamanda wa Polisi wa Mkoa ili kupata utaratibu wa kujisajili na kuhudhuria mafunzo katika maeneo yao.

63. ***Mheshimiwa Spika***, mafunzo haya hutolewa kwa mujibu wa Sheria ya Udhibiti wa Silaha za Moto ya mwaka 2015 (*Firearms and Ammunition Control Act No. 02 of 2015*). Hivyo, kutohudhuria mafunzo hayo ni ukiukwaji wa Sheria na hufanya mmiliki kukosa sifa ya utumiaji wa silaha hizo. Aidha, wamiliki na watumiaji wa silaha za moto za kiraia wasiozingatia sheria husika, hawataruhusiwa kuhuisha vibali vya umiliki na leseni za biashara zinazohusisha matumizi ya silaha hizo.
64. ***Mheshimiwa Spika***, natumia fursa hii pia **kuwajulisha Waheshimiwa Wabunge na Wananchi kuwa Serikali kupitia Jeshi la Polisi itaanza kufanya ukaguzi wa**

vyeti vya umahiri kwa wamiliki wote wa silaha za moto za kiraia nchini kuanzia mwaka 2020/21.

65. **Mheshimiwa Spika**, Shirika pia linamiliki Kampuni ya Ujenzi Daraja la IV, ambapo leseni ya biashara ya Kampuni hiyo imehuishwa kwa ajili ya kushiriki katika miradi ya ujenzi. Wizara inaamini kuwa Kampuni hiyo itashiriki vyema katika zabuni za ujenzi kwa kuwa itatumia wataalam wenye uzoefu wa kutosha wa Jeshi la Polisi ambao wameshiriki katika miradi mbalimbali ikiwemo ujenzi wa nyumba 400 za Jeshi la Polisi, nyumba za kuishi familia 32 za Askari wa Jeshi la Polisi mkoani Arusha na Vituo vya Polisi (Chato, Kondo, Manyoni, Nachingwea, Nyakato na Nungwi).
66. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Shirika litajihusisha na kutoa ulinzi katika shughuli za usafirishaji wa fedha na vitu vingine vya thamani kwa Taasisi za Fedha na Kampuni za Madini. Utekelezaji wa shughuli

hizi ni katika kusaidia (compliment) jukumu la msingi la Jeshi la Polisi la ulinzi wa watu na mali zao na hivyo kuimarisha usalama na ulinzi katika eneo hili la kiuchumi.

JESHI LA MAGEREZA

Hali ya Ulinzi na Usalama Magerezani

67. *Mheshimiwa Spika*, hadi kufikia mwezi Machi, 2020 kulikuwa na jumla ya wafungwa na mahabusu 32,438 katika magereza yote nchini. Kati ya hao, wafungwa ni 14,464 na mahabusu 17,974 ambapo ni **asilimia 9** zaidi ya uwezo uliopo wa kuhifadhi wafungwa na mahabusu 29,902.
68. *Mheshimiwa Spika*, katika jitihada za kupunguza msongamano wa wafungwa magerezani, Jeshi la Magereza limeendelea kutumia utaratibu wa Parole ambapo wafungwa 92 waliachiwa huru. Pia, wafungwa 695 walitolewa magerezani kwa ajili ya kutumikia kifungo cha nje kwa utaratibu wa

Extra Mural Labour. Aidha, wafungwa 5,533 waliachiwa huru kwa Msamaha wa Mhe. Rais na hivyo kufanya jumla ya wafungwa wote walioachiliwa huru hadi mwezi Machi, 2020 kufikia wafungwa 6,320.

PROGRAMU YA ADHABU MBADALA YA KIFUNGO CHA GEREZANI

69. *Mheshimiwa Spika*, Programu ya Adhabu Mbadala ya Kifungo cha Gerezani husaidia kupunguza msongamano wa wafungwa magerezani na kuzipatia Taasisi za Serikali nguvu-kazi ya wafungwa badala ya kuajiri vibarua. Programu hii inasimamiwa na Wizara kupitia Idara ya Huduma za Uangalizi. Katika kipindi cha mwezi Julai, 2019 hadi Machi, 2020 uchunguzi wa kijamii (*Social enquiries*) ulifanyika na taarifa 3,175 ziliwasilishwa mahakamani kwa ajili ya maamuzi ya kuwaweka wafungwa kwenye vifungo vya nje. Kupitia taarifa hizo, jumla ya wafungwa 2,186 walinufaika na programu ya adhabu

mbadala ya kifungo cha gerezani ambapo wanaume walikuwa 1,760 na wanawake 426.

70. *Mheshimiwa Spika*, uwepo wa wafungwa hao nje ya magereza umefanikisha kuokoa jumla ya **Shilingi 1,128,600,000** ambazo zingetumika kwa chakula, kwa wastani wa **Shilingi 2,500** kwa mfungwa kwa siku moja. Aidha, wafungwa hao kufanya kazi kwenye Taasisi za Umma kumeokoa jumla ya **Shilingi 1,751,360,000** ambazo zingetumika kuwalipa vibarua kwa kufanya kazi hizo kwa malipo ya **Shilingi 4,000** kwa kibarua kwa siku. Pia, wafungwa 2,106 walimaliza kutumikia vifungo vyao nje ya magereza na kuwa raia wema.

71. *Mheshimiwa Spika*, vilevile, elimu ilitolewa kuhusu Sheria ya Probesheni na Ujenzi wa Tabia, Sura 247 na Sheria ya Huduma kwa Jamii, Sura 291 katika Mikoa ya Arusha, Geita, Iringa, Kilimanjaro, Mara, Mbeya, Mtwara, Pwani, Rukwa, Shinyanga, Simiyu, Singida, Songwe, Tabora na Tanga.

72. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi imepanga kuwasimamia na kuwafuatilia wafungwa 5,000 wanaotarajiwa kutumikia vifungo vyao nje ya magereza. Katika kutimiza jukumu hilo, Wizara itatembelea Mahakama na Magereza kwa ajili ya kusaili wafungwa wenye sifa na kuwapangia wafungwa hao kutekeleza adhabu zao kwenye Taasisi za Umma.
73. **Mheshimiwa Spika**, kazi nyingine ambazo zitafanyika ni kuandaa taarifa za Uchunguzi wa Kijamii, kuandaa programu za urekebishaji, kufanya ukaguzi kwenye Taasisi wanazofanya kazi wafungwa wanaotumikia adhabu zao nje ya magereza, kukagua utekelezaji wa shughuli za huduma za uangalizi katika mikoa mbalimbali na kutoa mafunzo kwa wadau muhimu wa Wizara pamoja na kufanya vikao vya Kamati ya Kitaifa ya Huduma kwa Jamii. Kazi hizo zinatarajiwa kugharimu kiasi cha **Shilingi 1,245,586,000**.

Kuboresha Makazi ya Watumishi wa Jeshi la Magereza na Mabweni ya Wafungwa

74. **Mheshimiwa Spika**, Serikali imekamilisha ujenzi wa maghorofa 12 katika Gereza Ukonga yenye uwezo wa kuchukua familia 172 za Askari Magereza na yameanza kutumika. Nyumba hizo zilizinduliwa rasmi tarehe 23 Januari, 2020 na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. John Pombe Joseph Magufuli. Kwa dhati nimshukuru Mhe. Rais kwa juhudi kubwa alizozitumia katika kuhakikisha kuwa nyumba hizo zinakamilika na kuanza kutumika.
75. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, Jeshi la Magereza linaendelea na ujenzi wa nyumba 482 kwa kutumia rasilimali zinazopatikana maeneo ya magereza unaendelea katika magereza yote nchini na upo katika hatua mbalimbali. Aidha, Jeshi la Magereza limejenga bweni moja (1) katika Gereza Kwitanga na kukamilisha

mabweni manne (4) ya kulala wafungwa katika Gereza Segerea. Hivyo, kuongeza jumla ya nafasi 246 za kuhifadhi wafungwa. Aidha, Jeshi kwa kushirikiana na wadau mbalimbali linaendelea na ujenzi wa mabweni 10 yenye uwezo wa kuhifadhi jumla ya wafungwa 865 katika magereza ya Kwitanga moja (1), Geita matatu (3), Sumbawanga matatu (3), Chunya moja (1), Kyela moja (1) na Kambi Mkwajuni mkoani Songwe moja (1). Ujenzi huo upo katika hatua mbalimbali za ukamilishaji.

Kuimarisha Shughuli za Viwanda

76. **Mheshimiwa Spika**, katika kuendeleza sera ya uchumi wa viwanda, Serikali katika mwaka 2019/20 imetoa **Shilingi 820,410,355.88** kwa ajili ya kuanza ujenzi wa Kiwanda cha Samani Msalato Jijini Dodoma. Ujenzi wa Kiwanda hicho unaendelea na kitakapokamilika mwaka 2020/21 kitatengeneza samani kwa matumizi ya ofisi, maeneo ya biashara na nyumba za

makazi. Ujenzi huo unatarajiwa kukamilika baada ya miezi minne tangu ulipoanza tarehe 3 Machi, 2020.

Ujenzi wa Ofisi ya Makao Makuu ya Jeshi la Magereza

77. *Mheshimiwa Spika*, Jeshi la Magereza litaanza ujenzi wa Ofisi ya Makao Makuu ya Jeshi hilo Jijini Dodoma. Ujenzi huo ni utekelezaji wa agizo la Serikali la kuhamia Dodoma. Jumla ya **Shilingi 13,500,000,000** zimetengwa katika mwaka 2020/21 kwa ajili ya ujenzi huo.

Kujitosheleza kwa Chakula cha Wafungwa na Mahabusu

78. *Mheshimiwa Spika*, katika kuendelea na utekelezaji wa Mkakati wa Kujitosheleza kwa Chakula cha wafungwa na mahabusu kwa mwaka 2019/20 jumla ya ekari 5,608 za mazao makuu ya chakula zimelimwa. Kati ya hizo, ekari 4,200 ni za mahindi, ekari 975

za mpunga na ekari 433 ni za maharage. Matarajio ni kuvuna mahindi tani 5,670, mpunga tani 1,463 na maharage tani 217.

79. **Mheshimiwa Spika** kupitia juhudi za kujitosheleza kwa chakula zilizoanza mwaka 2018 zimewezesha Magereza ya Arusha (Arusha), Kitai (Ruvuma), Kitengule (Kagera) na Songwe (Mbeya) kujitosheleza kwa mazao ya mahindi na maharage kwa **asilimia 100**. Magereza hayo yameweza kuzalisha ziada na kulisha magereza mengine, ambapo Gereza Arusha limelisha kwa miezi sita (6) magereza matatu (3) yaliyopo mkoa huo, magereza manne (4) ya Mkoa wa Kilimanjaro na magereza nane (8) Mkoa wa Tanga.
80. **Mheshimiwa Spika**, Gereza Kitai limelisha magereza sita (6) ya Mkoa wa Ruvuma, Magereza matano (5) ya Mkoa wa Lindi na Magereza matano (5) ya Mkoa wa Mtwara. Gereza Kitengule limelisha Magereza nane (8) ya Mkoa wa Kagera, Magereza manne (4) ya

Mkoa wa Geita na Magereza mawili (2) Mkoa wa Shinyanga. Gereza Songwe limelisha Magereza matano (5) ya Mkoa wa Mbeya na Magereza matatu (3) ya Mkoa wa Songwe.

81. ***Mheshimiwa Spika***, vilevile, Gereza Mollo lililopo Mkoa wa Rukwa limeweza kujitosheleza kwa zao la mahindi kwa **asilimia 100** na ziada kulisha Magereza matatu (3) yaliyopo Mkoa huo na Magereza mawili (2) yaliyopo Mkoa wa Katavi. Magereza ya Isupilo (Iringa) na Ludewa (Njombe) yamezalisha mahindi na kujitosheleza kwa **asilimia 100** na kulisha magereza mengine matano (5) yaliyopo ndani ya mikoa hiyo. Aidha, Magereza ya Idete na Kiberege yameweza kujitosheleza kwa zao la mpunga kwa **asilimia 100**.
82. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2020/21 Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kupitia Jeshi la Magereza itaendelea kusimamia utekelezaji wa mkakati huo ili kuhakikisha lengo la kujitosheleza kwa chakula cha

wafungwa na mahabusu katika magereza yote linafikiwa. Aidha, matrekta mapya 26 yalinunuliwa na mawili (2) yalitolewa na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. John Pombe Joseph Magufuli. Matrekta hayo yatasaidia kuongeza uwezo wa kulima katika magereza mbalimbali.

83. **Mheshimiwa Spika**, katika msimu wa 2020/21 Jeshi la Magereza litalima ekari 9,000 za mazao mbalimbali. Ekari hizo zitalimwa mahindi ekari 5,750, mpunga ekari 2,000 na maharage ekari 1,250. Matarajio ni kuvuna mahindi tani 7,785, mpunga tani 3,000 na maharage tani 625.
84. **Mheshimiwa Spika**, shughuli za kuendeleza kilimo cha zao la chikichi katika Gereza Kwitanga, mkoani Kigoma zinaendelea. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020 jumla ya ekari 600 zimeandaliwa na miche 23,000 iliyopo kwenye kitalu inatarajiwa kupandwa ifikapo mwezi Oktoba, 2020. Miche mingine inaendelea

kuandaliwa na itapandwa kwenye eneo la ekari 6,000. Katika bajeti ya mwaka 2020/21 Serikali imetenga **Shilingi 31,600,000** kwa ajili ya kuhudumia vitalu hivyo na kuwezesha upandaji wa miche kwenye shamba.

Mafunzo na Ajira kwa Watumishi wa Jeshi la Magereza

85. ***Mheshimiwa Spika***, katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya Maafisa na Askari 1,537 walipata mafunzo ya uongozi wa kijeshi katika Vyuo vya Magereza na watumishi 951 walihitimu mafunzo ya taaluma mbalimbali katika vyuo vya ndani na nje ya Jeshi.
86. ***Mheshimiwa Spika***, Jeshi linatarajia kuajiri askari 685 wenye fani mbalimbali watakaopatiwa mafunzo ya awali katika Chuo cha Magereza Kiwira (Mbeya). Pia, Jeshi linatarajia kutoa mafunzo ya uendeshaji wa Magereza na Taaluma ya Urekebishaji kwa Maafisa na Askari 3,270 katika ngazi mbalimbali za uongozi.

Ushiriki wa Ulinzi wa Amani chini ya Umoja wa Mataifa na Mahusiano ya Kikanda

87. *Mheshimiwa Spika*, jumla ya Askari 17 wa Jeshi la Magereza wako nchini Seychelles kwa ajili ya kushirikiana na kubadilishana uzoefu katika masuala ya kikazi. Aidha, Askari wawili (2) wapo nje ya nchi wakitekeleza jukumu la kulinda amani katika nchi za Sudan Kusini na Sudan (Darfur).

Kuboresha upatikanaji wa Vitendea Kazi kwa Jeshi la Magereza

88. *Mheshimiwa Spika*, katika kuimarisha utendaji, Jeshi la Magereza linatarajia kununua magari sita (6) kwa ajili ya shughuli za utawala. Jumla ya **Shilingi 1,350,000,000** zimetengwa katika mwaka 2020/21 kwa ajili ya ununuzi wa magari hayo.

SHIRIKA LA MAGEREZA

89. **Mheshimiwa Spika**, Shirika la Magereza (Prisons Corporation Sole – PCS) lipo katika hatua za mwisho za ujenzi wa viwanda vitatu (3) vya Kampuni ya Kutengeneza Bidhaa za Ngozi (Karanga Leather Industries Company Limited). Viwanda hivyo vinajengwa katika eneo la Gereza Karanga Mjini Moshi kwa gharama ya **Shilingi 9,637,282,548.00**. Ujenzi huo umepangwa kukamilika kabla ya mwezi Juni, 2020. Aidha, Shirika limepata zabuni ya ujenzi wa Kiwanda cha Kuchakata Ngozi ambacho ni sehemu ya Viwanda vya Kampuni hiyo. Gharama za ujenzi zinakadiriwa kufikia **Shilingi 18,181,915,215.50**. Ujenzi utaanza mwezi Aprili, 2020 na utakamilika baada ya miezi nane (8).
90. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, Shirika la Magereza limepata kandarasi ya kujenga majengo mbalimbali ya Kiwanda cha Sukari cha Kampuni Hodhi ya Mkulazi. Ujenzi huo

unaendelea katika eneo la Gereza Mbigiri na unahusisha ujenzi wa majengo ya utawala, nyumba za makazi, zahanati na uzio. Hatua iliyofikiwa katika ujenzi wa majengo hayo ni kama ifuatavyo: Zahanati imefikia hatua ya kuezeka; na majengo ya utawala na nyumba za makazi yapo katika hatua ya kujenga ukuta. Zabuni hiyo ina thamani ya **Shilingi 2,345,356,633.65** na kazi za ujenzi zinatarajiwa kukamilika mwezi Juni, 2020.

Viwanda vya Samani

91. **Mheshimiwa Spika**, Shirika pia limepokea jumla ya **Shilingi 1,548,046,829** kutoka Taasisi za Serikali, Asasi za Kiraia na watu binafsi kwa ajili ya kutengeneza samani za aina mbalimbali. Samani hizo zimetengenezwa katika viwanda vilivyopo katika Magereza ya Ukonga (Dar es Salaam), Uyui (Tabora) na Arusha (Arusha) na kukabidhiwa kwa wahusika. Katika mwaka 2020/21 Shirika litaendelea kutengeneza samani zenye ubora wa hali ya juu kwa ajili ya wadau mbalimbali.

Viwanda vya Chumvi

92. **Mheshimiwa Spika**, Shirika la Magereza limefanikiwa kujenga Kiwanda cha Kuchakata Chumvi katika Mradi wa Chumvi Bagamoyo mkoani Pwani. Kiwanda hicho kimegharimu **Shilingi 30,890,000** ikiwa ni gharama za ujenzi na kununua mashine mbalimbali. Taratibu za ununuzi wa mashine ya kukausha chumvi zinaendelea sambamba na kukamilisha usajili katika Mamlaka za Udhhibiti. Kiwanda hicho kitakuwa na uwezo wa kuzalisha wastani wa tani 720 za chumvi kwa mwaka.
93. **Mheshimiwa Spika**, shughuli za uzalishaji wa chumvi zinaendelea katika Gereza Lilungu Mkoani Mtwara. Katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya tani 309 zilizalishwa na kuuzwa, ambapo mapato ya **Shilingi 30,900,000** yalipatikana. Matarajio kwa mwaka 2020/21 ni kuzalisha tani 640 zenye thamani ya **Shilingi 68,500,000**.

Kiwanda cha Kuchakata Maziwa

94. **Mheshimiwa Spika**, Shirika limeanza ujenzi wa Kiwanda cha kuchakata maziwa katika mradi wa ng'ombe wa maziwa (Kingolwira Prison Farm - KPF) uliopo Gereza Mtego wa Simba mkoani Morogoro. Jengo la kiwanda limefikia **asilimia 80**. Shughuli za ujenzi zinatarajia kugharimu kiasi cha **Shilingi 122,906,200**. Lengo ni Kiwanda hicho kuanza uzalishaji mwaka 2020/21.

Karakana ya Kutengeneza Magari

95. **Mheshimiwa Spika**, Shirika la Magereza limefanikiwa kusajili karakana ya kutengeneza magari iliyopo Ukonga Jijini Dar es Salaam. Karakana hiyo imejumuishwa kwenye miradi ya Shirika kwa Tangazo la Serikali Na. 680 la tarehe 16 Agosti, 2019. Kazi za utengenezaji magari zilianza mwezi Disemba, 2019. Shirika lipo katika majadiliano na Shirika la Ugavi wa Umeme Tanzania (TANESCO) kwa ajili

ya kutengeneza magari ya Shirika hilo katika Mkoa wa Dar es Salaam.

Kazi za Kutumia Nguvu Kazi

96. **Mheshimiwa Spika**, Shirika la Magereza limepata usajili kutoka Bodi ya Usajili wa Wakandarasi wa kufanya shughuli zinazohusisha matumizi ya nguvu kazi katika barabara (*Labour Based Road Works*). Kazi hizo ni pamoja na kusafisha barabara, kukata miti, kufyeka nyasi na kuzibua mitaro ya barabarani. Huduma hiyo inatolewa nchi nzima kupitia Ofisi za Wakuu wa Magereza.

Usajili wa Kampuni ya Ulinzi

97. **Mheshimiwa Spika**, ili kuimarisha usalama katika miradi mikubwa, Shirika linakamilisha taratibu za usajili wa Kampuni ya Ulinzi itakayojulikana kwa jina la SHIMA GUARD. Hatua iliyofikiwa sasa ni kufanya usajili wa kampuni ya ulinzi na kuandaa mpango wa biashara. Kazi hizo zinatarajiwa kukamilika

mwezi Juni, 2020. Kampuni hiyo pia itatoa huduma za ulinzi kwa Taasisi, Mashirika na Watu Binafsi.

Udhibiti wa Makusanyo

98. ***Mheshimiwa Spika***, Shirika la Magereza limefanikiwa kuingiza miradi yake yote kwenye Mfumo wa Kielektroniki wa Ukusanyaji Mapato ya Serikali (*Government Eletronic Payment Gateway - GePG*). Aidha, Shirika limeanzisha Mfumo wa Kielektroniki wa Kihhasibu unaojulikana kwa jina la “*Prisons Corporation Sole Accounting System*”. Mfumo huo unawezesha upatikanaji wa taarifa za mapato kutoka katika miradi yote ya Shirika. **Natoa rai kwa wateja wanaopata huduma katika Miradi ya Shirika kuhakikisha wanapewa stakabadhi za malipo za kielektroniki kwa kutumia mfumo huo.**

JESHI LA ZIMAMOTO NA UOKOAJI

99. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji linaendelea kutekeleza jukumu lake la msingi la kuokoa maisha ya watu na mali zao. Katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 Jeshi limefanya ukaguzi wa tahadhari na kinga ya moto katika maeneo 53,919 na magari 13,128. Kupitia ukaguzi huo, kiasi cha **Shilingi 5,892,180,000** kilikusanywa kutokana na tozo za majengo na magari.
100. **Mheshimiwa Spika**, katika kukabiliana na majanga, Jeshi limeshiriki kuzima moto na kufanya uokoaji katika matukio 2,204 ambayo kama yasingedhibitwa yangeweza kuleta madhara makubwa kwa jamii. Baadhi ya matukio hayo ni moto ulitokea katika: lori la mafuta eneo la Msamvu mkoani Morogoro; matanki ya mafuta ya Lake Oil eneo la Kigamboni Jijini Dar es Salaam; pamoja na Masoko yaliyopo maeneo ya Makoroboi Jijini Mwanza, Tegeta Nyuki Jijini Dar es Salaam na Samunge Jijini Arusha.

101. **Mheshimiwa Spika**, ili kupunguza matukio ya moto nchini, katika mwaka 2019/20 Jeshi la Zimamoto na Uokoaji limeendelea na utoaji elimu kwa umma kupitia vyombo mbalimbali vya habari ikiwemo vipindi vya luninga 36 na vipindi vya redio 306. Pia, elimu hiyo imekuwa ikitolewa katika maeneo mbalimbali yenye mkusanyiko mkubwa wa watu. Aidha, katika kukabiliana na matukio ya moto kwenye shule za msingi na sekondari, Jeshi limefanikiwa kufungua Klabu za Zimamoto katika shule 431. Elimu kwa umma itaendelea kutolewa katika mwaka 2020/21 kwa lengo la kuongeza uelewa zaidi kuhusu tahadhari na kinga dhidi ya moto na majanga mengine.

Kuboresha Upatikanaji wa Vitendea Kazi

102. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji linakamilisha taratibu za ununuzi wa magari matano (5) ya kuzima moto pamoja na vifaa vya uokoaji kupitia bajeti ya

mwaka 2019/20. Magari hayo yenye uwezo wa kubeba lita 5,000 za maji kila moja yatanunuliwa kutoka Shirika la Nyumbu Kibaha (Tanzania Automotive Technology Centre – TATC). Katika mwaka 2020/21 Wizara kupitia Jeshi la Zimamoto na Uokoaji imepanga kununua magari matatu (3) ya kuzima moto kwa gharama ya **Shilingi 2,250,000,000**.

103. **Mheshimiwa Spika**, hadi kufikia mwezi Machi, 2020 Shirika hilo limekamilisha matengenezo ya magari manne (4) ya kuzima moto yaliyokuwa yameharibika. Aidha, katika mwaka 2020/21 kupitia Shirika hilo, magari ya kuzima moto 23 kutoka mikoa mbalimbali yatatengenezwa. Kukamilika kwa matengenezo ya magari hayo kutasaidia kuimarisha huduma za zimamoto na uokoaji nchini. Vilevile, Jeshi hilo limepata msaada wa boti moja (1) ya uokoaji na vifaa mbalimbali vya kuzima moto na uokoaji kutoka Serikali ya Ujerumani.

Ujenzi wa Ofisi na Vituo vya Zimamoto na Uokoaji

104. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji limekamilisha ujenzi wa Jengo la Makao Makuu Jijini Dodoma. Aidha, ujenzi wa Kituo cha Zimamoto na Uokoaji Wilaya ya Chato mkoani Geita upo katika hatua za ukamilishaji. Katika mwaka 2020/21 Jeshi limetengakiasi cha **Shilingi 1,250,000,000** kwa ajili ya kujenga Kituo cha Zimamoto na Uokoaji wilayani Chamwino mkoani Dodoma.

Mafunzo, Ajira na Upandishwaji Vyeo kwa Watumishi wa Jeshi la Zimamoto na Uokoaji

105. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2019/20 Maafisa na Askari 372 wa Jeshi la Zimamoto na Uokoaji wamepatiwa mafunzo ya uzimaji moto na uokoaji ndani na nje ya nchi. Kati ya hao Maafisa na Askari 369 wamepata mafunzo ndani ya nchi na Maafisa watatu (3) wamepata mafunzo katika nchi za

Ujerumani (2) na Uganda (1). Vilevile, Jeshi limefanikiwa kuwapandisha vyeo Maafisa na Askari 169 katika ngazi mbalimbali.

106. **Mheshimiwa Spika**, katika kukabiliana na changamoto ya upungufu wa rasilimaliwatu, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji linatarajia kuwapandisha vyeo Maafisa na Askari 1,311 na kuajiri askari wapya 501 katika mwaka 2020/21. Askari hao watakaoajiriwa watapatiwa mafunzo ya awali ya kuzima moto na uokoji katika Chuo cha Zimamoto na Uokoaji kilichopo Chogo (Handeni) mkoani Tanga.

IDARA YA UHAMIAJI

Utekelezaji wa Mradi wa Uhamiaji Mtandao

107. **Mheshimiwa Spika**, Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kupitia Idara ya Uhamiaji inaendelea kutoa huduma kupitia mfumo wa kielektroniki (*e-Immigration*). Kupitia

mfumo huo huduma za pasipoti, viza na vibali vya ukaazi zinaendelea kutolewa. Aidha, Mfumo wa Udhibiti wa Mipaka wa Kielektroniki (*e-Border Management Control System*) umeanza kutumika kwenye Viwanja vya Ndege vya Kimataifa vilivyopo Dar es Salaam, Kilimanjaro na Zanzibar pamoja na Vituo vyote vya Mipakani vya Utoaji Huduma kwa Pamoja (*One Stop Border Posts – OSBPs*). Mfumo huu unasaidia kuimarisha usalama wa mipaka ya nchi yetu pamoja na kuongeza udhibiti kwenye ukusanyaji wa mapato ya Serikali.

108. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Wizara itaendelea kutumia mifumo ya kielektroniki kutoa huduma zake zote za kiuhamiaji. Mifumo hiyo imeunganishwa na Mfumo wa Kielektroniki wa Ukusanyaji Mapato ya Serikali (GePG) na itasaidia kudhibiti ukusanyaji wa mapato yatokanayo na huduma hizo.

Hali ya Usalama Mipakani

109. ***Mheshimiwa Spika***, Wizara kupitia Idara ya Uhamiaji imeendelea kuwawezesha wageni kuingia na kutoka nchini. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020 wageni 1,158,022 waliingia nchini na Wageni 1,048,149 walitoka nchini. Aidha, jumla ya wageni 361 walizuiliwa kuingia nchini kutokana na sababu za kiusalama na kutokidhi vigezo mbalimbali vya kiuhamiaji.

Misako, Doria na Ukaguzi

110. ***Mheshimiwa Spika***, katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 Idara ya Uhamiaji iliendelea kufanya misako, doria na ukaguzi katika sehemu mbalimbali kwa lengo la kudhibiti wahamiaji haramu. Kupitia zoezi hilo, jumla ya wahamiaji haramu 11,187 walikamatwa na kuchukuliwa hatua mbalimbali za kisheria ikiwemo kuondolewa nchini kwa wahamiaji haramu 7,825.

111. **Mheshimiwa Spika**, kati ya wahamiaji haramu hao 1,389 ni Waethiopia waliorudishwa nchini kwao baada ya kumaliza vifungo katika Magereza mbalimbali. Zoezi la kuwarudisha nchini mwao lilifanyika kwa ushirikiano kati ya Serikali, International Organization for Migration (IOM) na Ubalazi wa Ethiopia nchini Tanzania. Aidha, Watanzania 578 waliokwenda nje ya nchi kinyume na taratibu za kiuhamiaji walirudishwa nchini. Zoezi husika litaendelea kufanyika kwa mwaka 2020/21 ili kuhakikisha taratibu za kiuhamiaji zinazingatiwa.

Usajili wa Wahamiaji Walowezi

112. **Mheshimiwa Spika**, kumekuwepo na wahamiaji walowezi kutoka nchi jirani waliopo katika maeneo mbalimbali nchini. Walowezi hao wamekuwa wakishiriki katika shughuli za kiuchumi na kijamii kama Raia wa Tanzania. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020

jumla ya Walowezi 49,502 walitambuliwa na kusajiliwa na Idara ya Uhamiaji. Katika mwaka 2020/21 zoezi la kuwatambua na kuwasajili wahamiaji walowezi katika mikoa yote nchini litaendelea ili kuwapatia vibali stahiki.

Pasipoti na Hati Nyingine za Safari

113. **Mheshimiwa Spika**, Serikali iliziondoa rasmi pasipoti za zamani kwenye matumizi tarehe 31 Januari, 2020. Lengo ni kuhakikisha kuwa kila Mtanzania anayehitaji kusafiri nje ya nchi anatumia pasipoti ya kieletroniki. Katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya Pasipoti 213,035 zilitolewa kwa Watanzania kwa mchanganuo ufuatao: Pasipoti za Kibalozi ni 984; Pasipoti za Kiutumishi ni 248; na Pasipoti za Kawaida ni 211,803. Kati ya hizo, pasipoti 15,598 zilitolewa kupitia ofisi za Balozi zetu nje ya nchi. Idadi ya pasipoti zote zilizotolewa imeongezeka kwa **asilimia**

189 ikilinganishwa na jumla ya pasipoti 73,416 zilizotolewa katika kipindi kama hiki mwaka 2018/19.

114. **Mheshimiwa Spika**, Idara ya Uhamiaji pia ilitoa Hati za Dharura za Safari 182,868 katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 ikilinganishwa na Hati za Dharura za Safari 167,793 zilizotolewa katika kipindi kama hiki mwaka 2018/19. Hivyo, Hati za Dharura za Safari 15,075 zimeongezeka sawa na **asilimia 9**. Ongezeko hilo limetokana na kuimarishwa kwa Mfumo wa utoaji Hati za Dharura kwa njia ya kielektroniki. Katika mwaka 2020/21 pasipoti na hati nyingine za safari kwa Raia wa Tanzania zitaendelea kutolewa ili kuwawezesha kusafiri nje ya nchi.

Viza na Vibali vya Ukaazi kwa Wageni

115. **Mheshimiwa Spika**, kwa kipindi cha kuanzia Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya Viza 335,043 zilitolewa kwa Wageni

walioingia nchini. Viza hizo zilikuwa ni kwa ajili ya matembezi 314,474, biashara 20,045 na shughuli za kidiplomasia 524. Aidha, jumla ya vibali vya ukaazi 14,202 (daraja "A" 1,964; daraja "B" 8,644; na daraja "C" 3,594) vilitolewa kwa wageni wakaazi. Pia, jumla ya Hati za Mfuasi 2,078 na Hati za Msamaha 1,624 zilitolewa katika kipindi husika. Katika mwaka 2020/21 viza, vibali na hati husika zitaendelea kutolewa kwa kuzingatia Sheria, Kanuni na Taratibu za uhamiaji.

Wageni Walioomba na Kupewa Uraia wa Tanzania

116. ***Mheshimiwa Spika***, Raia wa nchi mbalimbali waliotimiza vigezo vya kisheria wamepewa Uraia wa Tanzania. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020 jumla ya wageni 87 walipewa Uraia wa Tanzania kutoka katika nchi za Afganistan mmoja (1), Afrika Kusini wawili (2), India (46), Italia wawili (2), Kenya (10), Lebanon wawili (2), Pakistan saba (7), Rwanda wawili

(2), Somalia mmoja (1), Uganda mmoja (1), Uingereza wanne (4), Yemeni nane (8) na mmoja (1) ambaye hakuwa na uraia wa nchi yoyote (Stateless).

Watanzania Waliopatiwa Uraia wa Mataifa Mengine

117. **Mheshimiwa Spika**, hadi kufikia mwezi Machi, 2020 jumla ya Watanzania 26 waliukana Uraia wa Tanzania baada ya kupata Uraia wa Mataifa mengine. Mataifa hayo ni Botswana mmoja (1), Canada mmoja (1), Hong Kong mmoja (1), India watano (5), Kenya watatu (3), Marekani watano (5), Morocco mmoja (1), Rwanda mmoja (1), Umoja wa Falme za Kiarabu (UAE) mmoja (1), Uganda mmoja (1), Uingereza watatu (3), Ujerumani mmoja (1), Yemen mmoja (1) na Zambia mmoja (1). Hivyo, kupoteza hadhi ya kuwa Raia wa Tanzania kwa mujibu wa Sheria ya Uraia Sura, 357 Rejeo la 2002.

Ujenzi wa Makazi na Ofisi za Uhamiaji

118. **Mheshimiwa Spika**, Idara ya Uhamiaji inaendelea na ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Makao Makuu Jijini Dodoma. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020 ujenzi ulifikia **asilimia 30** na umepangwa kukamilika mwaka 2021. Katika mwaka 2020/21 Idara itaendelea na ujenzi wa Ofisi ya Makao Makuu na kukamilisha ujenzi wa Ofisi za Uhamiaji katika Mikoa ya Geita, Lindi, Manyara na Mtwara. Vilevile, ujenzi wa Ofisi za Uhamiaji utanza katika Wilaya za Chato (Geita), Kyerwa (Kagera), Mlele (Katavi), Mufindi (Iringa), Simanjiro (Manyara) na Rorya (Mara).
119. **Mheshimiwa Spika**, katika kuboresha makazi ya watumishi, Idara ya Uhamiaji itaendelea na ukarabati wa nyumba za watumishi katika eneo la Ibinzamata Mkoani Shinyanga. Aidha, ujenzi wa nyumba ya kuishi Kamishna Jenerali wa Uhamiaji Jijini Dodoma utanza katika mwaka 2020/21.

Mafunzo, Ajira na Upandishwaji Vyeo kwa Watumishi wa Idara ya Uhamiaji

120. **Mheshimiwa Spika**, katika utekelezaji wa Mpango na Bajeti kwa mwaka 2019/20 jumla ya Maafisa na Askari 396 pamoja na watumishi raia 42 walipatiwa mafunzo ya kuwajengea uwezo wa kiutendaji ndani na nje ya nchi. Aidha, Askari 400 walihitimu mafunzo ya awali ya kijeshi na kiuhamiaji na baadae kupangiwa kazi katika mikoa na vituo mbalimbali vya Uhamiaji. Vilevile, Maafisa na Askari 815 pamoja na watumishi raia 176 walipandishwa vyeo katika ngazi mbalimbali.
121. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Idara ya Uhamiaji inatarajia kuajiri Askari 495 na kuwapa mafunzo ya awali. Pia, itaendelea kutoa mafunzo mbalimbali kwa Maafisa, Askari na watumishi raia ili kuwaongezea ujuzi wa utendaji kazi kwa ufanisi zaidi.

Upatikanaji wa Vitendea Kazi katika Idara ya Uhamiaji

122. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2019/20 Idara ya Uhamiaji imenunua magari matatu (3) kwa ajili ya kuhudumia watumishi wa Uwanja wa Ndege wa Kimataifa Julius Kambarage Nyerere Terminal III. Magari hayo yamenunuliwa kupitia fedha za bajeti ya mwaka 2018/19. Katika mwaka 2020/21 magari sita (6) na pikipiki 20 zitanunuliwa. Fedha kiasi cha **Shilingi 1,176,000,000** zimetengwa kwa ajili ya upatikanaji wa vitendea kazi hivyo.

VITA DHIDI YA BIASHARA HARAMU YA USAFIRISHAJI WA BINADAMU

123. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi imefanikiwa kuokoa na kuwasaidia Wahanga 196 waliokuwa wakitumikishwa katika maeneo mbalimbali nchini, kama vile kufanyishwa kazi ngumu,

kutumikishwa majumbani na kutumikishwa kingono. Kati ya hao, Wahanga 180 walikuwa wakitumikishwa ndani ya nchi na 16 nje ya nchi. Waliotumikishwa nje ya nchi walirudishwa nchini kutoka Uganda mmoja (1), Thailand saba (7), Kenya watano (5), Malaysia mmoja (1) na Iraq wawili (2). Wahanga hao walipewa huduma muhimu kama vile malazi, chakula, matibabu, msaada wa kisaikolojia, elimu ya ujasiriamali, stadi za maisha, ujuzi na kuwaunganisha na familia zao.

124. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, watu na Kampuni zinazojihusisha na mtandao wa biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu zimeendelea kudhibitiwa, ambapo Wizara iliwasilisha ushauri katika mamlaka husika na Kampuni tisa (9) zilifutiwa leseni. Aidha, Wizara kwa kushirikiana na vyombo vingine vya Ulinzi na Usalama ilifanya operesheni ya kuwasaka na kuwakamata jumla ya watu 102 wanaojihusisha na biashara hiyo na kuwafikisha kwenye Vyombo vya Sheria.

125. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imeshughulikia kesi zinazohusu usafirishaji haramu wa Binadamu kwa kushirikiana na Vyombo vya Ulinzi na Usalama pamoja na Ofisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka (DPP). Katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya kesi 44 zimefunguliwa katika Mahakama mbalimbali nchini, ambapo kesi 30 zimetolewa uamuzi na kesi 14 zinaendelea. Katika kipindi hicho jumla ya wahalifu 25 waliokuwa wanajihusisha na biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu walihukumikiwa kutumikia adhabu ya kifungo gerezani.
126. **Mheshimiwa Spika**, Wizara pia imetoa mafunzo ya utekelezaji wa Sheria ya Kuzuia Biashara Haramu ya Usafirishaji wa Binadamu kwa wadau 802 kutoka Zanzibar pamoja na Mikoa ya Arusha, Dar es Salaam, Geita, Iringa, Kagera, Mara, Mbeya, Mwanza, Shinyanga, Simiyu na Tanga. Wadau hao walikuwa Mahakimu, Waendesha Mashtaka,

Polisi, Maafisa Uhamiaji, Maafisa Ustawi wa Jamii, Viongozi wa Serikali za Mitaa na watoa huduma kutoka Mashirika mbalimbali yasiyo ya Kiserikali ambao hutoa hifadhi kwa wahanga wa biashara hii.

127. **Mheshimiwa Spika**, elimu kwa umma juu ya madhara ya biashara hii imetolewa kupitia Vyombo mbalimbali vya Habari pamoja na semina za uhamasishaji kwa Viongozi wa Dini, Viongozi wa Kisiasa, Watendaji wa Serikali za Mitaa na Wanafunzi wa shule za msingi na sekondari.
128. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Wizara kupitia Sekretarieti ya Kupambana na Kudhibiti Biashara Haramu ya Usafirishaji wa Binadamu itaendelea na kazi mbalimbali zikiwemo: kuandaa Mpango Mkakati wa Mapambano dhidi ya Biashara Haramu ya Usafirishaji wa Binadamu; kufanya utafiti juu ya biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu katika Mikoa 10 ambayo ni

Arusha, Dar es Salaam, Dodoma, Iringa, Kigoma, Manyara, Morogoro, Mwanza, Singida na Tanga; na kuandaa na kutoa majarida ya kuelimisha wadau na wananchi dhidi ya biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu.

129. ***Mheshimiwa Spika***, kazi nyingine zitakazofanyika ni kufanya uchunguzi, operesheni na kutoa huduma muhimu kwa wahanga wa biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu; kufanya uchunguzi na operesheni kwenye maeneo ya mipaka ya nchi na njia zinazotumiwa na wahalifu wa biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu; kushiriki katika Mikutano ya Kikanda, Kibara, Kijumuiya na Kimataifa; na kutoa mafunzo ya uwezeshaji kwa wadau juu ya biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu. Jumla ya fedha zilizotengwa kwa kazi hizo ni **Shilingi 120,913,000**.

KUSHUGHULIKIA MALALAMIKO DHIDI YA VYOMBO VYA USALAMA CHINI YA WIZARA

130. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya malalamiko 561 yalipokelewa na Wizara. Malalamiko hayo kutoka kwa wananchi na baadhi ya watumishi yalihusu utendaji wa Idara na Vyombo vya Usalama vilivyo chini ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi. Kati ya malalamiko hayo, 452 yalihusu Jeshi la Polisi, 25 Jeshi la Magereza, matano (5) Jeshi la Zimamoto na Uokoaji, 16 Idara ya Uhamiaji, manne (4) Idara ya Huduma kwa Wakimbizi na matano (5) Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa (NIDA). Malalamiko 48 yalihusu Taasisi zilizopo nje ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi na yaliwasilishwa katika mamlaka husika.
131. **Mheshimiwa Spika**, ufumbuzi wa malalamiko hayo unahitaji kuchukuliwa

hatua mbalimbali ikiwemo kufanya uchambuzi na uchunguzi wa kina ambao wakati mwingine huhitaji kufanyika katika mikoa na wilaya mbalimbali nchini. Katika kipindi husika jumla ya malalamiko 130 yalipatiwa ufumbuzi na wahusika kupewa taarifa na mengine 431 yanaendelea kufanyiwa kazi katika hatua mbalimbali za uchunguzi.

132. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2020/21 Wizara itaendelea kushughulikia malalamiko ya wananchi ili kuongeza imani ya wananchi kwa Vyombo vya Usalama vilivyopo chini ya Wizara na Serikali kwa ujumla. Katika kufanikisha azma hiyo, Wizara itaendelea kuratibu uimarishaji wa Vitengo vya Kushughulikia Malalamiko katika ngazi ya Makao Makuu ya Vyombo vya Usalama na mikoa yote nchini. Aidha, Kanzidata ya ki-elektroniki itakayohifadhi na kuwezesha utoaji wa taarifa za malalamiko na jinsi yalivyoshughulikiwa itaanzishwa. Jumla ya fedha zilizotengwa kwa kazi hizo ni **Shilingi 146,975,000**.

MAMLAKA YA VITAMBULISHO VYA TAIFA

- 133. *Mheshimiwa Spika***, Serikali ya Awamu ya tano imeendelea kutekeleza lengo la Ibara 145 (f) ya Ilani ya CCM linalohusu kuendelea kuandikisha na kutoa Vitambulisho vya Taifa. Katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa (NIDA) imefanikiwa kusajili jumla ya wananchi 2,478,448.
- 134. *Mheshimiwa Spika***, idadi hiyo inafanya wananchi waliosajiliwa tangu kuanza kwa zoezi hilo kufikia 21,823,026 kati ya watu 25,237,954 waliolengwa kusajiliwa ifikapo mwezi Juni, 2020. Aidha, katika kipindi hicho, NIDA imesajili Wageni Wakaazi 26,794. Pia, Mamlaka imetoa Namba za Utambulisho wa Taifa 17,871,770 na imechapisha pamoja na kugawa kwa wananchi Vitambulisho vya Taifa 6,103,225.

135. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, Mamlaka imesajili jumla ya Wakimbizi 207,644 katika Kambi za Mtendeli, Nduta, Nyarugusu (Kigoma) na katika Makazi ya Katumba, Mishamo (Katavi), Ulyankulu (Tabora) pamoja na Wakimbizi wenye vibali vya kuishi waliopo katika Jiji la Dar es Salaam. Pia, Mamlaka iliendesha zoezi la majaribio (*Pilot exercise*) la usajili wa wafungwa, ambapo wafungwa 380 walisajiliwa katika Magereza ya Bagamoyo (Pwani) na Isanga (Dodoma). Kutokana na zoezi hilo kufanyika kwa ufanisi usajili huo utaendelea katika magereza yote nchini.
136. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2019/20, Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa imefanikiwa kununua mashine mbili (2) zenye uwezo wa kuchapisha vitambulisho 9,000 kwa saa, sawa na vitambulisho 144,000 kwa siku kwa masaa 16. Mashine hizo tayari zimefungwa na zitasaidia kufikia lengo la Serikali la kuwapatia wananchi wanaostahili Vitambulisho vya Taifa.

137. ***Mheshimiwa Spika***, vilevile, kwa kutumia mfumo wa usajili na utambuzi, Kampuni za Simu nchini zimefanikiwa kusajili laini zaidi ya 37,297,930 kwa kutumia alama za vidole. Zoezi hilo limefanikisha utekelezaji wa maagizo ya Serikali ya kusajili laini za simu kwa kutumia Namba za Utambulisho wa Taifa na Vitambulisho vya Taifa. Usajili huo pia umechangia kuongezeka kwa mapato yanayokusanywa na NIDA kutoka lengo la **Shilingi 500,000,000** mwaka 2019/20 hadi kufikia makusanyo halisi ya **Shilingi 1,386,000,000** mwezi Machi, 2020 sawa na **asilimia 177**.

138. ***Mheshimiwa Spika***, ninatoa Rai kwa wananchi kuendelea kujisajili na pia nawaomba **Waheshimiwa Wabunge waendeleo kuwahamasisha wananchi katika majimbo yao kujisajili na kutumia Namba za Utambulisho wa Taifa katika kupata huduma mbalimbali.**

139. **Mheshimiwa Spika**, kupitia Bunge hili nawaomba wananchi, hususan waliopo katika mikoa ya pembezoni na mipaka ya nchi wawe na subira kutokana na kuchelewa kupata Namba za Utambulisho wa Taifa. Hali hii inatokana na kuwepo kwa utaratibu maalumu wa kufanya upekuzi wa maombi yao kwa sababu ya kuwepo kwa mwingiliano mkubwa wa watu kutoka nchi jirani. Upekuzi huo unafanyika kwa nia njema ili vitambulisho vyetu visitolewe kwa watu wasiostahili.
140. **Mheshimiwa Spika**, nawaomba wananchi washiriki ipasavyo katika kutoa taarifa endapo watabaini katika Mtaa, Kijiji, Shehia, Kata, Tarafa, Wilaya au Mkoa wanaoishi, kuna mtu ambaye siyo raia wa nchi yetu anajaribu kujiandikisha ili apate Kitambulisho cha Taifa.
141. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21, Wizara kupitia NIDA itaendelea na zoezi la

usajili na utambuzi katika wilaya na mikoa yote hapa nchini, ambapo jumla ya watu 6,076,666 wanatarajiwa kusajiliwa. Lengo ni kufikia idadi ya wananchi 27,796,983 watakaofikia umri wa miaka 18 mwezi Juni, 2021 kulingana na takwimu za ongezeko la ukuaji wa watu zilizotolewa na Ofisi ya Taifa ya Takwimu (*National Bureau of Statistics – NBS*). Sanjari na zoezi hilo la usajili na utambuzi, elimu kwa umma itaendelea kutolewa ili wananchi waendeleo kutambua umuhimu wa Kitambulisho cha Taifa.

Kuunganisha Ofisi za NIDA Katika Mkongo wa Taifa

142. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2019/20, NIDA imefanikiwa kuunganisha Wilaya 15 katika mtandao wa mawasiliano unaotumia Mkongo wa Taifa kusafirisha taarifa za usajili na utambuzi wa wananchi moja kwa moja katika kituo cha kuchakata taarifa na uzalishaji wa vitambulisho.

143. **Mheshimiwa Spika**, wilaya zilizounganishwa katika Mkongo wa Taifa ni Bariadi, Bukombe, Ilala, Karatu, Kigamboni, Kondo, Masasi, Maswa, Mbozi, Meatu, Mkuranga, Monduli, Mvomero, Ubungo na Urambo na kufanya idadi ya wilaya zote zilizounganishwa katika mtandao wa mawasiliano kufikia 134. Katika kurahisisha utoaji wa huduma kwa wananchi taasisi 69 za umma na binafsi zimeweza kuunganishwa na mfumo wa usajili na utambuzi wa watu.

144. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Wizara kupitia NIDA itaunganisha mfumo wa mawasiliano katika wilaya 16 na Makao Makuu ya Mamlaka kupitia Mkongo wa Taifa na hivyo kufikisha lengo la kuunganisha wilaya 150 nchi nzima. Wilaya zitakazounganishwa ni Gairo, Ulanga na Malinyi (Morogoro), Kaskazini A, Kaskazini B na Kusini (Unguja), Mbogwe na Nyang'wale (Geita), Mlele na Tanganyika (Katavi),

Ngorongoro (Arusha), Mbulu (Manyara), Kalambo (Rukwa), Serengeti (Mara), Kyerwa (Kagera) na Micheweni (Pemba).

145. **Mheshimiwa Spika**, NIDA pia itaunganisha mfumo wa Vitambulisho vya Taifa pamoja na mfumo ya taasisi 39 za umma na binafsi na kufikisha idadi ya taasisi 108. Utaratibu huu utaendelea kurahisisha utoaji wa huduma za utambuzi katika taasisi hizo na kutoa huduma kwa haraka na ufanisi kwa wananchi. Aidha, Mamlaka itaanza kutoza tozo kwa taasisi za umma na binafsi zinazotumia taarifa kutoka kwenye mfumo wa usajili na utambuzi kwa kuzingatia mikataba (*Data sharing Agreements*) kati ya taasisi hizo na NIDA.

Upatikanaji wa Vitendea Kazi vya NIDA

146. **Mheshimiwa Spika**, katika kuendelea kuboresha utoaji wa huduma, vitendea kazi muhimu katika zoezi la usajili na utambuzi wa watu vitanunuliwa vikiwemo *Server 20, Computer 70, Router 20* pamoja na magari

manne (4). Vilevile, itatoa mafunzo ya ndani na nje ya nchi kwa wataalam sita (6) wa mifumo ya TEHAMA na wanne (4) katika Kitengo cha Uzalishaji wa Vitambulisho.

147. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, ujenzi wa ofisi ya Makao Makuu Jijini Dodoma na ofisi 32 za usajili za wilaya utanza (badala ya 25 zilizokadiriwa kujengwa kabla ya kukamilika kwa upembuzi yakinifu). Kati ya ofisi hizo 29 zitajengwa Tanzania Bara na tatu (3) zitajengwa Zanzibar (Wilaya ya Micheweni, Wilaya ya Mkoani na Wilaya ya Mjini). Aidha, ujenzi wa ghala la kuhifadhia nyaraka na kufanyia matengenezo vifaa vya TEHAMA utanza katika Wilaya ya Kibaha Mkoa wa Pwani.

148. **Mheshimiwa Spika**, kazi hizo hazikuanza kwa wakati kutokana na kuchelewa kwa majadiliano ya mkopo wa masharti nafuu kati ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Jamhuri ya Watu

wa Korea Kusini. Vilevile, ujenzi wa ofisi ya usajili na utambuzi wa watu katika Wilaya ya Rufiji eneo la Mradi wa Kufua Umeme wa Mwalimu Nyerere utanza kwa kutumia fedha za ndani. Fedha zilizotengwa kwa mwaka 2020/21 kwa ajili ya kazi husika ni jumla ya **Shilingi 10,861,812,000**. Kati ya fedha hizo **Shilingi 10,000,000,000** ni fedha za ndani na **Shilingi 861,812,000** ni fedha za nje.

USAJILI NA USIMAMIZI WA JUMUIYA ZA KIJAMII NA KIDINI

149. *Mheshimiwa Spika*, Wizara imendelea kusajili Jumuiya za Kijamii na Kidini, ambapo katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya maombi ya usajili 248 yamepokelewa. Kati ya maombi hayo 156 ni ya Taasisi za Kidini na 92 ni Jumuiya za Kijamii. Jumla ya Jumuiya 71 zimesajiliwa, maombi 174 yanaendelea kushughulikiwa na matatu (3) yamekataliwa kwa kutokutimiza vigezo husika.

150. **Mheshimiwa Spika**, zoezi la uhakiki wa Jumuiya za Kijamii na Kidini lilifanyika katika kanda tatu ambazo ni Kanda ya Kati (Dodoma, Manyara, Morogoro na Singida), Nyanda za Juu Kusini (Iringa, Mbeya, Njombe, Songwe na Rukwa) na Kanda ya Ziwa (Geita, Kagera, Mara, Mwanza, Simiyu na Shinyanga). Kupitia zoezi hilo, jumla ya Jumuiya 213 zilihakikiwa ambapo 112 ni za Kidini na 101 ni za Kijamii. Zoezi husika lilifanyika ili kuhakikisha jumuiya hizo zinaendeshwa kwa kuzingatia Sheria ya Jumuiya, Sura 337. Vilevile, mfumo wa upokeaji na kushughulikia maombi ya usajili wa jumuiya hizo umeboreshwa na kuwa wa kielektroniki.
151. **Mheshimiwa Spika**, katika kuhakikisha jumuiya hizo zinaendeshwa kwa kuzingatia sheria husika, elimu kwa wananchi juu ya usajili na masharti ya usajili imeendelea kutolewa kwa wahusika pale wanapofika Ofisi ya Msajili wa Jumuiya kupata huduma.

Aidha, elimu hiyo imetolewa na Ofisi ya Msajili kupitia semina zilizoandaliwa na jumuiya husika.

152. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2020/21 Wizara kupitia Ofisi ya Msajili wa Jumuiya itatekeleza kazi mbalimbali zikiwemo: kuendelea na usajili wa Jumuiya za Kijamii na Kidini; kufuatilia utendaji na uendeshaji wa jumuiya hizo; na kushiriki katika utatuzi wa migogoro ya jumuiya. Katika kutekeleza kazi hizo **Shilingi 148,048,000** zimetengwa.

HUDUMA KWA WAKIMBIZI

153. ***Mheshimiwa Spika***, Serikali ya Tanzania kupitia Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi imekuwa ikipokea na kuwahifadhi wakimbizi kutoka nchi mbalimbali. Hadi kufikia mwezi Machi, 2020 Tanzania ilikuwa inahifadhi waomba hifadhi na wakimbizi 293,710. Kati ya hao, Warundi walikuwa 216,900, Wakongo 76,384 na 426 kutoka nchi za Comoro, Eritrea, Ethiopia, Iran, Kenya,

Nigeria, Rwanda, Somalia, Sudani, Sudani Kusini, Syria, Uganda, Uturuki, Yemen na Zimbabwe.

154. **Mheshimiwa Spika**, kwa kuwa tatizo la ukimbizi sio la kudumu, Wizara kwa kushirikiana na Mashirika ya Umoja wa Mataifa ya UNHCR na IOM imeendelea kuwatafutia suluhisho la kudumu wakimbizi wanaohifadhiwa hapa nchini. Miongoni mwa suluhisho ni kuwarudisha katika nchi zao za asili mara baada ya usalama katika nchi hizo kuimarika au kuwahamishia katika nchi ya tatu (*Resettlement*) nafasi zinapopatikana.
155. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2019 hadi Machi, 2020 jumla ya wakimbizi 9,875 kutoka nchi ya Burundi walirejeshwa nchini kwao kwa hiari yao. Idadi hiyo inafanya wakimbizi waliorejeshwa nchini kwao tangu kuanza kwa zoezi hilo mwezi Septemba, 2017 kufikia 82,299. Aidha, jumla ya wakimbizi 1,901 walihamishiwa katika nchi ya tatu ambazo ni Australia

(160), Canada (44), Ireland (3), Marekani (1,689) na Uholanzi (5).

156. ***Mheshimiwa Spika***, kupitia Bunge hili, **ninaomba kutumia fursa hii, kukanusha shutuma zinazotolewa na makundi mbalimbali kuwa Serikali ya Tanzania inawarejesha wakimbizi nchini kwao kwa lazima.** Aidha, ninapenda kuuhakikishia umma wa Watanzania na Jumuiya ya Kimataifa kuwa, Serikali ya Tanzania katika kutekeleza zoezi la urejeshaji wakimbizi, imekuwa ikiheshimu uhiari wa wakimbizi katika kuamua kurejea kwenye nchi zao au kuendelea kubaki Tanzania ikiwa wanaona bado hawana uhakika wa usalama nchini kwao.
157. ***Mheshimiwa Spika***, kama nilivyosema hapo awali, zoezi la urejeshaji wakimbizi linatekelezwa na Serikali yetu kwa kushirikiana kikamilifu na Mashirika ya Umoja wa Mataifa ya UNHCR, IOM na WFP

(World Food Program) pamoja na wadau wengine wa kimataifa na ndani ya nchi. Ushiriki wa wadau hao ni ushahidi tosha kuwa zoezi linafanyika kwa uwazi na kwa kuzingatia viwango vya kimataifa vya Haki za Binadamu.

158. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2020/21, Serikali itaendelea kuwahifadhi wakimbizi na kuwatafutia suluhisho la kudumu. Aidha, usalama utaendelea kuimarishwa katika maeneo yote yanayohifadhi Wakimbizi.

Utunzaji wa Mazingira katika Kambi za Wakimbizi

159. ***Mheshimiwa Spika***, ujio wa kundi la wakimbizi nchini umeendelea kusababisha changamoto ya uharibifu wa mazingira ndani ya Kambi za Wakimbizi na maeneo yanayozunguka kambi hizo. Hata hivyo, Serikali kwa kushirikiana na wadau wa Kimataifa na wa Ndani ya nchi imeendelea

kukabiliana na changamoto hiyo kwa kufanya shughuli mbalimbali.

160. **Mheshimiwa Spika**, miongoni mwa shughuli hizo ni pamoja na kutengeneza majiko banifu 7,212 na kuyagawa kwa wakimbizi kwa ajili ya kupikia, kupanda miti 784,942 na kufanya doria ndani ya kambi na vijiji jirani vinavyozunguka kambi za wakimbizi kwa lengo la kudhibiti uharibifu wa mazingira. Katika mwaka 2020/21 Serikali itaendelea kutoa kipaumbele katika utunzaji wa mazingira kwenye maeneo ya kambi za wakimbizi na vijiji vinavyozunguka kambi hizo. Kipaumbele kikubwa kitakuwa ni katika kutafuta nishati mbadala ya kupikia badala ya kuendelea na matumizi ya kuni.

SERA NA SHERIA ZINAZOHUSU WIZARA

161. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2020/21 Wizara itaandaa Sera ya Taifa ya Zimamoto na Uokoaji (National Fire and Rescue

Policy) na Sera ya Taifa ya Uhamiaji na Uraia (National Immigration and Citizenship Policy). Aidha, Wizara itafanya marekebisho ya Sheria ya Jumuiya, Sura ya 337, Sheria ya Zimamoto na Uokoaji, Sura ya 427, Sheria ya Uraia, Sura ya 367 Rejeo la 2002, Sheria ya Kuzuia Biashara Haramu ya Usafirishaji Binadamu, Sura ya 433 na Sheria ya Tume ya Polisi, Uhamiaji na Magereza, Sura ya 241. Maandalizi ya Sera na marekebisho ya Sheria husika yanalenga kuboresha utendaji kazi na utoaji huduma kwa wananchi.

Tahadhari Dhidi ya Ugonjwa wa COVID-19

162. ***Mheshimiwa Spika***, Wizara imeendelea kuchukua tahadhari za kujikinga na maambukizi ya ugonjwa wa COVID-19 katika utekelezaji wa majukumu yake. Tahadhari zinachukuliwa kwa kushirikiana na Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto pamoja na wadau wengine muhimu. Miongoni mwa tahadhari zilizochukuliwa ni:

kununua vifaa vya kupima joto na kujikinga na maambukizi; kupunguza msongamano katika mahabusu za Jeshi la Polisi kwa kutoa dhamana kwa watuhumiwa wenye makosa madogo.

163. **Mheshimiwa Spika**, tahadhari nyingine zilizochukuliwa ni: kuzuia ndugu na jamaa kuwatembelea wafungwa na mahabusu; na kuhakikisha kuwa wageni na wananchi wanaofika katika ofisi za Wizara na Taasisi zake wanapatiwa huduma kwa kuzingatia tahadhari za kujikinga na ugonjwa huo.

C. SHUKURANI

164. **Mheshimiwa Spika**, nitumie fursa hii kumshukuru Naibu Waziri wa Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi, Mhe. Mhandisi Hamad Masauni (Mb.) kwa ushirikiano anaonipa katika kusimamia majukumu ya Wizara. Aidha, nawashukuru kwa dhati Katibu Mkuu Ndugu Christopher D. Kadio na Ndugu Naibu Katibu Mkuu Kailima Ramadhan kwa kusimamia vema utekelezaji wa kazi mbalimbali za Wizara.

165. **Mheshimiwa Spika**, pia, haitakuwa vema bila kuwashukuru Wakuu wa Vyombo vya Usalama vilivyopo chini ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi ambao ni Inspekta Jenerali wa Jeshi la Polisi, Simon N. Sirro; Kamishna Jenerali wa Jeshi la Magereza, Suleiman M. Mzee; Kamishna Jenerali wa Jeshi la Zimamoto na Uokoaji, John W. Masunga; Kamishna Jenerali wa Uhamiaji, Dkt. Anna P. Makakala; na Mkurugenzi Mkuu wa Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa, Dkt. Arnold M. Kihaule. Ni dhahiri kuwa Wakuu wa Vyombo hivi wametoa mchango mkubwa katika kusimamia maeneo yao na kuhakikisha amani na utulivu unaendelea kuwepo nchini.
166. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, nawashukuru Mwenyekiti wa Bodi ya Shirika la Uzalishaji Mali la Jeshi la Polisi Prof. Suffian H. Bukurura, Mwenyekiti wa Bodi ya Shirika la Magereza Meja Jenerali Mstaafu Raphael M. Muhuga, Makamishna, Makamishna Wasaidizi, Wakuu wa Idara na Vitengo, Maafisa, Askari na

watumishi wote wa Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa kuendelea kutekeleza shughuli za Wizara kwa weledi na ufanisi.

167. **Mheshimiwa Spika**, kwa niaba ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, ninatoa shukrani kwa wadau wa maendeleo wakiwemo Austria, Ubeligiji, China, Misri, Ethiopia, Japan, Morocco, Korea Kusini, Ujerumani, Urusi, Jumuiya ya Ulaya (EU), GGML, HAART, IOM, Nightlight International, RECSA, UNDP, UNHCR, UNICEF na UN – Women.
168. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, navishukuru Vyombo vya Habari, Jumuiya za Kijamii na Kidini pamoja na wananchi kwa kuendelea kutoa ushirikiano kwa Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi katika kufanikisha utekelezaji wa shughuli zake. Aidha, ninaishukuru Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia “Press A” kwa kuchapisha vema hotuba hii na kwa wakati.
169. **Mheshimiwa Spika**, mwisho ninaishukuru familia yangu kwani imekuwa msaada

mkubwa katika kuniwezesha kutekeleza majukumu yangu ya kiofisi. Aidha, ninawashukuru ndugu, marafiki na wananchi wakiwemo wa Jimbo langu la Kibakwe kwa kuendeleza umoja na mshikamano katika kushiriki kwenye maendeleo ya kiuchumi na kijamii ya jimbo letu.

D. HITIMISHO

170. ***Mheshimiwa Spika***, kama nilivyoeleza katika utangulizi wa hotuba hii kuwa nchi yetu imepata mafanikio mbalimbali ambayo yamechangiwa na kuwepo kwa amani na usalama nchini. Hivyo, katika mwaka 2020/21 Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi itahakikisha kuwa hali hiyo inaendelea kudumishwa ili Serikali na wananchi waendeleo na shughuli za kiuchumi na kijamii kwa mustakabali wa maendeleo ya Taifa letu.

Makadirio ya Ukusanyaji Mapato kwa Mwaka 2020/21

171. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka 2020/21 Wizara inatarajia kukusanya mapato ya jumla

ya **Shilingi 488,569,880,319**. Aidha, mapato yanayokusanywa na NIDA kupitia ada ya utambulisho yataanza kutolewa taarifa na Msajili wa Hazina (*Treasury Registrar*) badala ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kama ilivyokuwa awali.

Maombi ya Fedha kwa Mwaka 2020/21

172. **Mheshimiwa Spika**, naomba sasa Bunge lako Tukufu liidhinishhe Bajeti ya jumla ya **Shilingi 899,170,293,000** kwa ajili ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa mwaka 2020/21. Kati ya fedha hizo, **Shilingi 863,734,431,000** ni kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida, ambapo **Shilingi 382,229,678,000** ni kwa ajili ya Matumizi Mengineyo na **Shilingi 481,504,753,000** ni Mishahara. Fedha za Miradi ya Maendeleo ni **Shilingi 35,435,862,000** kati ya fedha hizo **Shilingi 34,540,000,000** ni fedha za ndani na **Shilingi 895,862,000** ni fedha za nje.
173. **Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa Hoja.

Jedwali Na. 1: Muhtasari wa Bajeti ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa Mwaka 2020/21

FUNGU	JINA LA FUNGU	MISHAHARA	MATUMIZI MENGINEYO	MAENDELEO		JUMLA
				FEDHA ZA NDANI	FEDHA ZA NJE	
14	Jeshi la Zimamoto na Uokoaji	16,947,640,000	18,151,879,000	3,500,000,000	0	38,599,519,000
28	Jeshi la Polisi	318,407,712,000	244,089,548,000	2,000,000,000	34,050,000	564,531,310,000
29	Jeshi la Magereza	99,091,830,000	87,569,468,000	14,590,000,000	0	201,251,298,000
51	Makao Makuu ya Wizara	4,248,603,000	4,775,038,000	0	0	9,023,641,000
	NIDA	9,992,938,000	1,123,453,000	10,000,000,000	861,812,000	21,978,203,000
	Jumla Ndogo	14,241,541,000	5,898,491,000	10,000,000,000	861,812,000	31,001,844,000
93	Idara ya Uhamiaji	32,816,030,000	26,520,292,000	4,450,000,000	0	63,786,322,000
	JUMLA KUU	481,504,753,000	382,229,678,000	34,540,000,000	895,862,000	899,170,293,000

**Jedwali na. 2: Mchanganuo wa Makusanyo ya Mapato ya Wizara ya Mambo
ya Ndani ya Nchi kwa mwaka 2020/21**

FUNGU	JINA LA FUNGU	LENGO	ASILIMIA
14	Jeshi la Zimamoto na Uokoaji	9,250,000,000	1.89
28	Jeshi la Polisi	127,031,856,000	26.00
29	Jeshi la Magereza	2,000,000,000	0.41
51	Makao Makuu ya Wizara	226,606,000	0.05
93	Idara ya Uhamiaji	350,061,418,319	71.65
JUMLA KUU		488,569,880,319	100

**Jedwali Na. 3: Mchanganuo wa Makusanyo ya Mapato ya Idara ya Uhamiaji
kwa Mwaka 2015/16 – 2019/20**

Mwaka	Lengo la Makusanyo	Makusanyo Halisi	Asilimia
2015/16	108,003,291,800.00	130,917,132,345.51	121.22
2016/17	180,705,040,000.00	132,147,721,441.00	73.13
2017/18	180,800,000,000.00	161,689,085,183.00	89.43
2018/19	200,350,106,300.00	172,509,544,028.89	86.10
2019/Machi, 2020	332,998,460,000.00	173,924,946,045.00	52.22
2020/21	350,061,418,319.00		

Jedwali Na. 4: Matukio ya Usalama Barabarani kwa Mwaka

2015/16 – 2019/20

Mkoa	Matukio Madogo	Matukio ya Ajali	Ajali za Vifo	Watu Waliokufa	Watu Waliojeruhiwa
2015/16	1,730,230	9,698	2895	3413	9,825
2016/17	2,488,556	8,045	2508	3052	7,611
2017/18	2,523,927	5,152	1950	2448	5,534
2018/19	2,609,906	3,378	1275	1642	3,474
2019/20 Hadi Mwezi Machi, 2020	1,704,236	1,920	850	1084	2,129

Jedwali Na. 5A: Magereza Yanayozalisha Mazao kwa Kujitosheleza kwa Chakula na Kuhudumia Magereza Mengi

GEREZA LINALOZALISHA	MKOA LILIPO	GEREZA LINALOHUDUMIWA	AINA YA CHAKULA
Gereza Isupilo	Iringa	Gereza Isupilo	Mahindi
		Gereza Pawaga	
		Gereza mahabusu Iringa	
		Gereza Mgagao	

5B. Magereza Yaliyozalisha Mazao na Kujitosheleza kwa Chakula na Kulisha Magereza Mengine

GEREZA LINALOZALISHA	MKOA LILIPO	GEREZA LINALOHUJUMIWA	AINA YA CHAKULA
Gereza Kitai	Ruvuma	Gereza Mbinga	Mahindi
		Gereza Mkwaya	
		Gereza Kitai	
		Gereza Songea	
		Gereza Majimaji	
		Gereza Kilwa	
		Gereza Lindi	
		Gereza Kingulungundwa	
		Gereza Liwale	
		Gereza Ruangwa	
		Gereza Nachingwea	
		Gereza Masasi	
		Gereza Namajani	
		Gereza Lilungu	
Gereza Kiwanda			
Chumvi			
Gereza Newala			

5C. Magereza Yaliyozalisha Mazao na Kujitosheleza kwa Chakula na Kulisha Magereza Mengine

GEREZA LINALOZALISHA	MKOA LILIPO	GEREZA LINALOHUDUMIWA	AINA YA CHAKULA
Gereza Mollo	Rukwa	Gereza Sumbawanga	Mahindi
		Gereza Mollo	
		Gereza Kitete	
		Gereza Mpanda	
		Gereza Kaililankulukulu	

5D. Magereza Yaliyozalisha Mazao na Kujitosheleza kwa Chakula na Kulisha Magereza Mengine

GEREZA LINALOZALISHA	MKOA LILIPO	GEREZA LINALOHUDUMIWA	AINA YA CHAKULA
Gereza Ludewa	Njombe	Gereza Njombe	Mahindi
		Gereza Ludewa	
		Gereza Makete	

5E. Magereza Yaliyozalisha Mazao na Kujitosheleza kwa Chakula na Kulisha Magereza Mengine

GEREZA LINALOZALISHA	MKOA LILIPO	GEREZA LINALOHUDUMIWA	AINA YA CHAKULA
Gereza Kitengule	Kagera	Gereza Kitengule	Mahindi na Maharage
		Gereza Biharamulo	
		Gereza Bukoba	
		Gereza Rwamurumba	
		Gereza Kayanga	
		Gereza Ngara	
		Gereza Rusumo	
		Gereza Chato	
		Gereza Muleba	
		Gereza Kahama	
		Gereza Shinyanga	
		Gereza Kanegele	
Gereza Geita			
Gereza butundwe			

5F. Magereza Yaliyozalisha Mazao na Kujitosheleza kwa Chakula na Kulisha Magereza Mengine

GEREZA LINALOZALISHA	MKOA LILIPO	GEREZA LINALOHUDUMIWA	AINA YA CHAKULA
Gereza Isupilo	Iringa	Mahabusu Iringa	Mahindi
		Gereza Mgagao	
		Gereza Isupilo	

5G. Magereza Yaliyozalisha Mazao na Kujitosheleza kwa Chakula na Kulisha Magereza Mengine

GEREZA LINALOZALISHA	MKOA LILIPO	GEREZA LINALOHUDUMIWA	AINA YA CHAKULA
Gereza Songwe	Mbeya	Gereza Ruanda	Mahindi
		Gereza Songwe	
		Gereza Tukuyu	
		Gereza Kyela	
		Gereza Mbarali	
		Gereza Ngwala	
		Gereza Ileje	
		Gereza Mbozi	

Jedwali Na. 6: Magereza Yaliyozalisha na Kulisha Magereza Mengine kwa Miezi Sita (Julai – Disemba, 2019)

Gereza Linalozalisha	Mkoa Lilipo	Gereza Linalohudumiwa	Aina ya Chakula
Arusha	Arusha	Gereza Arusha	Maharage na Mahindi
		Gereza Loliondo	
		Gereza Mang'ola	
		Gereza Karanga	
		Gereza Rombo	
		Gereza Same	
		Gereza Mwanga	
		Gereza Maweni	
		Gereza Korogwe	
		Gereza Kwamngumi	
		Gereza Handeni	
		Gereza Pangani	
Gereza Lushoto			
Gereza Chumbageni			
Gereza Mng'aro			

Jedwali Na. 7: Magereza Yaliyozalisha na Kujitosheleza kwa Chakula

Gereza Linalozalisha	Mkoa lilipo	Gereza Linalohudumiwa	Aina ya Chakula
Gereza Idete	Morogoro	Idete	Mpunga
Gereza Kiberege		Kiberege	

Jedwali Na. 8: Huduma Zilizotolewa na Idara ya Uhamiaji Kwa Mwaka 2015/16 - 2019/20

Mwaka	Wageni wali- oingia nchini	Wageni waliotoka nchini	Hati za ukaazi zilizotolewa	Hati za kusafiri zilizotolewa	Wageni waliope- wa uraia wa tanza- nia	Watan- zania waliouka- na uraia	Wahamia- ji haramu walioka- matwa
2015/16	1,187,490	1,199,995	12,584	85,758	405	44	6,600
2016/17	1,032,978	881,478	11,259	55,573	110	35	9,581
2017/18	1,021,071	954,926	13,151	45,965	135	60	13,393
2018/19	957,977	950,507	9,878	73,416	94	37	9,610
2019/20	1,158,022	1,048,149	14,202	213,035	87	31	11,187
JUMLA KUU	5,357,538	5,035,055	61,074	473,747	831	207	50,371